



રાહતુમાએ માજદયરનાન.  
નરથોશ્તી ધર્મનીતિ.  
અંક પેહલો.

બીજી આ વૃત્તી.

બીજી વૃત્તી,  
હોરમજી નવરોજી લોઈ.  
અમલિનારના હાઈ સ્કૂળના આમિરન્ટ મારતર.

અપેમ પોલ વલિશ્તેમ અરની.  
અથે.  
મરમાઈ મરોનામ મરયુલુ છે.

રાહતુમાએ માજદયરનાન સેમાની કારોબાર મંડળીએ મરહુમ રોઈ  
કરોમજી એકલજી કાલાપુરવાલાએ કીધેલી રૂપીઆ દમ હુબારતી  
મખાવતના વ્યાલમાંથી નરથોશ્તી બાલકોને ધર્મ તથા  
નીતિની ફેલવણી આપવા સોઈ છપાવી પ્રગટ કીધોછે.

મુંબઈ,

દક્કનર વ્યાશકારા છાપાખાનાં મધે  
અમલજી માણેજી વારજાએ છાપુછે.  
કોટ :—કાચસેલ પટેલ સોઈ, નાં ૮૭.

મને ૧૨૫૮ યજ્ઞજી/૨૨૨ી.

મને ૧૮૮૮ ઈસવી.

કીમત બે આના.



રાહનુમાએ માજદયસ્નાન.  
નરથોશ્તી ધર્મનીતિ.  
અંક પેહલો.

બીજી આ વૃત્તી.

બનાવનાર,  
હોરમજજી નવરોજજી લોડી.  
એલફિનસ્ટન હાઈસ્કૂળના આસિસ્ટન્ટ માસ્ટર.

અથવા . . . . .  
અથવા પોહૂ વહિસ્તેમ્ અરતી.  
અર્થ .  
અરઆઈ સર્વોત્તમ મદયુણ છે.

રાહનુમાએ માજદયસ્નાન સભાની કારોબાર મંડળીએ મરહુમ શેઠ  
કરામજી એદલજી કોલાપુરવાલાએ કીધેલી રૂપીઆ દસ હજારની  
સખાવતના વ્યાજમાંથી નરથોશ્તી બાલકોને ધર્મ તથા  
નીતિની કેલવણી આપવા સારૂ છપાવી પ્રગટ કીધોછે.

મુંબઈ,

દફતર આશકારા છાપાખાનાં મધે  
એદલજી માણેકજી વાઘજીએ છાપ્યુંછે.  
ક્રાંટ :—કાવસજી પટેલ સીટ, નાં ૮૭.

મુને ૧૨૫૮ ચત્રદજરદી.  
મુને ૧૮૮૯ ઇસવી.

કીમત બે આના.



# જર થોશિત ધર્મનીતિ .

અંક ૧ લો.



## સાંકળિયું.

પાઠ.	મર્ક.
૧ અહુરમજ્દ જગતનો કર્તા છે.. . . . .	૧
૨ અહુરમજ્દની સેવાયથ. (ગીત).. . . . .	૩
૩ સપેતમાન જરથોશ્ત.. . . . .	૪
૪ જરથોશ્તિ મજ્દયસ્તિ દીન.. . . . .	૮
૫ જરથોશ્તિ મજ્દયસ્તિ ખુખી. (ગીત) .. . . .	૧૧
૬ ફરજંદની ફરજ .. . . .	૧૩
૭ માખાપનો ઉપકાર. (ગીત) .. . . .	૧૬
૮ શિશ્યની ફરજ .. . . .	૧૭
૯ ઉસ્તાદનો ઉપકાર (ગીત) .. . . .	૧૯
૧૦ વખતની ગણતરી, ભાગ ૧.. . . .	૨૦
૧૧ " " " ૨.. . . .	૨૧
૧૨ જરથોશ્તિ ધર્મના મુખ્ય ફરમાનો .. . . .	૨૪
૧૩ હુમત અથવા નેક મનશની.. . . .	૨૮
૧૪ હૂષ્ત અથવા નેક ગવશની .. . . .	૩૦
૧૫ વૈશ્ત અથવા નેક કુનશની.. . . .	૩૨
૧૬ જરથોશ્તિ ધર્મમાં દાખલ થવાની ક્રિયા.. . . .	૩૩
૧૭ મદ્રો અને કુશિત .. . . .	૩૭
૧૮ જૂઠું ખાનનાર ઘણો ખુશ છે .. . . .	૩૯

પાક.	અર્થ.
૧૯ સ્વચ્છાઈ સર્વોત્તમ મદ્યુણ છે .. . . . .	૪૧
૨૦ તનદરેરતી જનવવાના સાધનો-શરીરની સ્વચ્છતા,	
	ભાગ ૧. ૪૩
૨૧ " " " " " ભાગ ૨. ૪૫	
૨૨ " " " " પોશાકની સુધ્ધાઈ. ૪૭	
૨૩ શરીરની સ્વચ્છતા (ગીત) . . . . .	૪૮
૨૪ સોળત તેવી અસર (ગીત) . . . . .	૪૯
૨૫ સોળત તેવી અસર . . . . .	૫૦
૨૬ સારી સોળત વિષે, (ગીત) . . . . .	૫૨
૨૭ બંદગી કરવાની ફરજ, ભાગ ૧. . . . .	૫૨
૨૮ " " " ભાગ ૨. . . . .	૫૫
૨૯ પુદાની બંદગી (આમદાદની તથા રાતના બીજાંને	
જલ્લી વખતની) .. . . . .	૫૩
૩૦ આજસાઈથી નિપજતા ગેરફાયદા . . . . .	૫૮
૩૧ આજસાઈ છોડી ઉદ્યોગ કરેા .. . . . .	૬૧
૩૨ આજમુ તજવા વિષે (ગીત) . . . . .	૬૩
૩૩ ખાણું માટે પુદા અને માખાપનો આભાર માન-	
વાની ફરજ. . . . .	૬૫
૩૪ ખાણું માટે પુદાનો ઉપકાર .. . . . .	૬૭
૩૫ અદુરમજદની શકિત—(અવસ્તાના કલામીથી રચે-	
લો એક પાક) . . . . .	૬૮
૩૬ અદુરમજદની સેવાએમ (ગીત) . . . . .	૭૨



રાહુ નુ માએ માજદયસ્નાન.

નરથો સ્તી ધર્મનીતિ.

અંક ૧ લો.

પાઠ ૧ લો.

આહુરમજદ જગતનો કર્તા છે.

·૬૬૫ ·૬૫૭૫૬ ·૩૧૭૫ ·૩૫૭ ·૬૬૫  
૦ ૬૫૭૫૭૫૭ ·૫૭૫૭ ·૩૫૭

અને.મ્ યો આહુરો મજદાયો અને.મ્ યો દાત  
વહલ્વાંમ.૧

અર્થ .

હું જે મહારાની ખુદા, હું જે વસ્તુઓનો પેદા  
કરનાર (હું).

સર્વ વસ્તુઓનો પેદા કરનાર એક સર્વશક્તિવાન સહિય  
છે.૨ સૂર્ય, ચંદ્ર, તારા, પવન, પાણી, જમીન, આડપાન,



પશુ, પંખી, માણસ, વગેરે સર્વ ચીજ તેણે પેદા કરીછે. ૨  
એ સર્વ પેદાએશને જગત અથવા મૃદ્ધિ કહેછે. જગત્કર્તાનું  
વર્ણન આપણા ધર્મપુસ્તક અવસ્તામાં કરેલુંછે. અવસ્તામાં  
જગત્કર્તાનાં નામ ઘણાંછે, પણ અહુરમજ્દ નામ  
અવસ્તામાં વિશેષ ઠેકાણે વપરાયલુંછે. ૩ મહામાની ખુદાને  
અહુરમજ્દ કહિયે છીએ. જેમ ખુદા જગતનો કર્તાછે તેમ  
જગતની સંભાળ લેનાર તથા સર્વનું પોપણ કરનાર પણ તેજ  
સાહેબછે. ૪ ખુદાને આપણે જોઈ શકતાં નથી કારણ કે તે  
સાહેબને રૂપ અથવા આકાર નથી, પણ તે સર્વ ઠેકાણે  
હાજર છે ૪ અને સર્વ વસ્તુઓ જોઈ શકેછે. તે સાહેબ  
હમેશના છે અને હમેશાં રહેશે. ૬ તે સર્વમાં મોટા, પવિત્રાધમાં  
પૂરો ૭, અને સર્વમાની છે. આપણને પેદા કરી તે આપણી  
કેવી સંભાળ કરેછે ! રાત અને દિવસ તે આપણને જાણવેછે.  
કેવો તે આપણ સૌના ઉપર કૃપાળુ છે ! એવો જગતનો ધણી  
જે અહુરમજ્દ તેની આપણે સ્તુતિ કરવી જોઈએ.

.૬૧૧૫ . ૬૧૫૭ . ૫૭૫૭૫૭૫૭ . ૬૧૧૫ . ૬૧૧૫

૦ ૧૭૧૬ . ૫૭૫૭૬ ૦૦૦૦ ૬૧૧૫૫૫૫૫ . ૬૧૧૬

તેમ્ રતૂમ્ યજમઘદે યિમ્ અહુરેમ્ મજ્દાંમ્ દધવાં-  
ઓહ્હેમ.....વીરપ વોહુ.!

અર્થ .

સર્વ ચીજનો પેદા કરનાર અહુરમજ્દ જે પવિત્રા-  
ધનો સાહેબછે તેની અમો સ્તુતી કરીએ છીએ.

૧ ઇજાને હા ૧૯—૩૦ ૪.

૩ ઇજાને વંદીદાદ ઇ૦

૫ ઇજાને હા ૪ ૩૦ ૭.

૭ દોઆ નામસેતાએશને.

૨ અહુરમજ્દ યજ.

૪ અહુરમજ્દ યજ.

૬ અહુરમજ્દ યજ ૩૦ ૭.

૮ ઇજાને હા ૭૦ ૩૦ ૧.

**નીતિસાર :—**આપણને ખુદાએ પેદા કર્યાં માટે તેની આજ્ઞા પ્રમાણે ચાલવું. ખુદા સર્વ ડેકાણે જીએછે અને સર્વ ચીજ જાણેછે, તેથી જો કાંઈ ખોટું કામ કરીએ તો કદાચ કોઈ ખીજી જોઈ શકે નહિ પણ ખુદા તો તે જરૂર જાણે અને તે સર્વ શક્તિવાન સાહેબ છે માટે તે આપણને સૂચન કરી શકે. તે વાસ્તે સર્વ બાળકોએ તે સાહેબને હરધડી પાદ કરવો, અને તેનાથી ખીજીને કાંઈ ખોટું કામ કરવું નહિ.

**દોહરો .**

અહુરમજ્દ જે સરવનો, છે પેદા કરનાર;  
કરો બંદગી તેહની, ડરો બદીથી યાર,

**પાઠ ૨ જો.**

**અહુરમજ્દની સેતાયશ.**

**ભરવી—ખ્યાલ.**

શું વખાણ મુખે કરિયેજ ખુદા,  
તુજ ખેલ ખરેજ અપાર છે.  
કુદરતમાં કૂલ પડે નજરે,  
બહુ ચીજતણા ચમકાર છે.  
ગિરિ ગંભિર ને દરિયો ભરિયો,  
નદિનાં જળ નિરમળ સાર છે.  
ખુબ ઝાડ, જનાવર, જંગલ ને,  
વણિ આબ હવાનિ શિ બહાર છે.  
પૃથ્વીપર ને વણિ પાતાળમાં,  
ભરિયા ખુબ ગંજભંડાર છે;

( ૪ )

વળિ સ્ફરજ, ચંદ્ર ઝને ગ્રહ તે,  
તારાગણનો નહિ પાર છે.  
મમજે તારી ગતિ સાહિય તૂંજ,  
ખરે સહુનો સરદાર છે.  
સહુ સીજતણો જગમાંહિ ખુદા,  
રૂડી રીતથી તું રચનાર છે.  
શિખવા ગતિ તારી તથા ચતુરાઈ,  
શું પામરના કંઈ ભાર છે ?  
તન ને મનનાં સુખનો જગમાં,  
એક તૂંજ ખરે આધાર છે.  
અમને નેક મારગ શીખવ તૂં.  
તેથી સુખ આ મંસાર છે.

પાઠ ૩ નો.

સપેતમાન જરથોશ્ત.

૨૧૫૦ . ૨૧૫૦૦ . ૨૧૫૦૦૦ . ૨૧૫૦૦૦૦  
૦ ૨૧૫૦૦૦૦૦૦ . ૨૧૫૦૦૦૦૦૦૦

ઉક્તા-નો જાતો આશ્રવ યો સ્પિતામો જરથુસ્ત્રો.<sup>૨</sup>

અર્થ .

ધન્ય ભાગ્ય ! આપણે માટે એક ધર્મગુરુ જે સપેત-  
માન જરથોશ્ત તે જન્મ પામ્યો.

સવાલ—અહુરમજ્દે આપણને શા માટે પેદા કર્યોછે

જવાબ—આપણે ભલા થઈએ અને નીતિને માર્ગે ચાલીએ માટે અહુરમજ્દે આપણને પેદા કર્યોછે.

સૌ—માણસ જાતને સંપૂર્ણ નીતિને માર્ગે ચાલવા પહેલાં કોણે શિખવ્યું ?

જૌ—સપેતમાન જરથોશ્તે.<sup>૧</sup>

સૌ—સપેતમાન જરથોશ્ત કયાંનો રહેવાસી હતો ?

જૌ—“ધરાનવેજ”<sup>૨</sup> નામના બોહોળા મુલકના “રએ” ગ્રેહરનો જરથોશ્ત રહેવાસી<sup>૩</sup> હતો.

સૌ—જરથોશ્તના બાપનું નામ શું ?

જૌ—પોરશસ્પ.<sup>૪</sup>

સૌ—જરથોશ્તની માનું નામ શું ?

જૌ—દોગદો.

સૌ—જરથોશ્તને ‘સપેતમાન’ કહેવાનું કારણ શું ?

જૌ—‘સપેતમાન’ નો અર્થ સૌથી પવિત્ર થાયછે અને પવિત્રાઈમાં સર્વ માણસથી જરથોશ્ત ચઢીઆતો હતો<sup>૫</sup> માટે એને સપેતમાન જરથોશ્ત કહેવામાં આવેછે.

સૌ—સપેતમાન જરથોશ્તનો જન્મ કયા વર્ષમાં થયો હતો ?

જૌ—સપેતમાન જરથોશ્ત એટલાતો પુરાતનકાળમાં જન્મ્યો હતો કે તેના જન્મનું વર્ષ બરાબર જણાયલું નથી. પણ ૫૦૦૦) વર્ષનીખી ઘણુંક આગમજ તેનો જન્મ થયો જોઈએ એવું પ્રાચીનકાળના ગ્રંથકર્તાઓના પુસ્તકોપરથી માલમ પડેછે.

૧ ધરવરદીન ૫૪ ૬૦ ૮૮.

૨ ધજાને હા ૯ ૬૦ ૧૪.

૩ ધજાને હા ૧૯ ૬૦ ૧૮.

૪ ધજાને હા ૯ ૬૦ ૧૩.

૫ ધરવરદીન ૫૪.

સૌ—જરથોશ્તને પેગમ્બર શા માટે કહેછે ?

જૉ—સુધળા ધર્મમાં સર્વથી મરમ જે આપણો ધર્મ-  
છે? તેનો દુનિઆમાં પહેલો શિખવનાર તથા ફેલાવનાર  
જરથોશ્ત હતો માટે જરથોશ્ત પેગમ્બર કહેવાય છે. જરથોશ્તે  
દુનિઆના લોકોની રાહનોમાઘ કીધી ઇઆને તેઆને ભલો  
અને આચો રસ્તો બતાવ્યો.

સૌ—જરથોશ્તની ખુખીઆનું વર્ણન કરો ?

જૉ—જરથોશ્ત પવિત્ર મનનો, આત્મ બોલનાર, અને  
રૂકું કામ કરનાર હતો. જરથોશ્તને અશો કહેવામાં  
આવેછે. અશોનો અર્થ સાચો થાયછે.

સૌ—અશો જરથોશ્તને અવસ્તામાં કેવા દરજ્જાનો  
ગણાયોછે ?

જૉ—જરથોશ્ત પેગમ્બરને આખી પૃથ્વિનો હાકેમ  
અને સર્વ પવિત્ર માણસોમાં સર્વોત્તમ ગણાયોછે. ૫

સૌ—અશો જરથોશ્તે કઈ ચીજ પસંદ કરી અને કઈ  
ચીજને ધિકારી ?

જૉ—સર્વ ભલી ચીજોને તેણે પસંદ કીધી અને ખુરાઈ  
તથા ખુરી ચીજોને તેણે દુર કીધી. ૭

સૌ—અશો જરથોશ્તે સર્વ માણસના ફાયદાને માટે  
જે ભલાં કામો કીધાં તેથી તે અશો તરફ આપણી શી  
ફરજ છે ?

૧ ફરવરદીન પૃષ્ઠ ૬૦ ૯૨.

૨ ફરવરદીન પૃષ્ઠ ૬૦ ૯૦.

૩ ફરવરદીન પૃષ્ઠ ૬૦ ૮૮.

૪ ફરવરદીન પૃષ્ઠ ૬૦ ૮૮.

૫ બીસપરદ કરદો ૨ ૬૦ ૪.

૬ ફરવરદીન પૃષ્ઠ ૮૮.

૭ ઇન્શાને હા ૬ ૬૦ ૧૫.

જ૦—અશો જરથોશ્તે દુનિઆના ફાયદા માટે પોતાની પવિત્રાઈ તથા શક્તિ વાપરી માટે તે અશો નરની યાદ આપણાં મનમાં કાયમ રાખવી.

જ૦ અશો જરથોશ્તે દુનિઆના ફાયદા માટે પોતાની પવિત્રાઈ તથા શક્તિ વાપરી માટે તે અશો નરની યાદ આપણાં મનમાં કાયમ રાખવી.

જરથુસ્ત્રેન્ અષવનેન્ અષહે રતૂન્ યજ્ઞમધદે. ૨

અર્થ .

અશોઈના ધણી અશો જરથોશ્તને હમે માનથી યાદ કરીએ છીએ.

નીતિસાર:—અશો જરથોશ્તને પેગમ્બર તરીકે માનવો. તે પેગમ્બર જેમ રૂડાં કામને ચહોતો હતો તેમ આપણે પણ કરવું અને યુરી ચીજ અને યુરાઓથી દુર રહેવું. સઉથી સરમ્ ધર્મ જેથી આપી દુનિઆનું બહુ થાય તે જરથોશ્તે શિખ્યો તે માટે તેના આપણે ભારે ઉપકારી છીએ. એવા અશો નરની સ્તુતી હમેશાં કરતા રહેવું અને તેનાં ફરમાનો પ્રમાણે ચાલવાથી સુખી થશું એમ સમજવું.

દોહ રા.

પેગમ્બર જરથોશ્તના, યાદ કરી ઉપકાર;  
ફરમાનો સહુ પાળવાં, છે તેમાં સુખ સાર.



જ૦—જરથોશ્તી મજદયસ્ની<sup>૧</sup> ધર્મ.

સ૦—જરથોશ્તી મજદયસ્ની ધર્મનો અર્થ શું ?

જ૦—જરથોશ્તે શિષ્યવેણ મહાજ્ઞાની સાહેબને માનવાનો ધર્મ.

સ૦—એ ધર્મ વિષે અવસ્તામાં શું લખ્યું છે ?

જ૦—જરથોશ્તી મજદયસ્ની ધર્મ સર્વેને મુખ્ય આપેછે અને દુનિઆને આપ્યાદ કરેછે.<sup>૨</sup> એ ધર્મ ઉદ્યોગ અને નેકીના કામ કરવા ફરમાવેછે.<sup>૩</sup> એના ફરમાન પ્રમાણે ચાલવાથી સર્વ ઉકાણે સંપન્ન ફેલાયછે, કોઈ કજીઓ કરવું નથી.<sup>૪</sup> જુઠાંઓને સગ્ન કરનાર અને સાચાંઓને ખુશાલ કરનાર,<sup>૫</sup> એ ધર્મ છે. બલા માણસોનું દુઃખ એ ધર્મ ટાળેછે<sup>૬</sup> અને ખુરાં કામ કરનારને નુકસાન પહોંચાડેછે.<sup>૭</sup>

સ૦—આપણા સુખને માટે એ ધર્મમાં શું ફરમાનો છે ?

જ૦—એકજ ખુદાને માનવો કે જોણે આખી જગત પેદા કરીધીછે, ખુરો વિચાર કદી મનમાં લાવવો નહિ; ખુરા શબ્દો કદી બોલવા નહિ; અને ખુરં કામ કરવું નહિ. હમેશાં સારો વિચાર મનમાં રાખવો, મોઢયી સાચા બોલો બોલવા અને સારાં કામો કરવાં.<sup>૮</sup> આજસાધને દુર કરવી અને બલાં કામમાં હમેશાં ગુથાયલાં રહેવું. જૂઠાંઓને ધિક્કારવા અને સાચાંઓની વખાણ કરવી તથા તેઓ ઉપર હેત રાખવું.

સ૦—જરથોશ્તી ધર્મની ખુખી અને તેના ફરમાનો જાણ્યા પછી તમો દરેક જોણે શું કરાવ કરવો જોઈએ ?

૧ ઇજશને હા ૧૨ ક્ર૦ ૮.

૨ વીસપરદ હા ૭ ક્ર૦ ૨.

૩ ઇજશને હા ૧૨ ક્ર૦ ૯.

૪ ઇજશને હા ૪૩ ક્ર૦ ૮.

૫—૬ વંદીદાદ ૫૨૦ ૩ ક્ર૦ ૪૧—૪૨. ૭ ઇજશને હા ૧૧ ક્ર૦ ૧૭.



જાન—જરથોસ્તી મજદયસ્તી ધર્મ ખરેખે એમ કહું  
કમ્બલ કરું છું અને તે ધર્મ પ્રમાણે ચાલવાનો કરાવ કરું છું.

-મુનુમુનુમુનુ . ફીમમમમમમમમ . મુનુમુનુમુનુમુનુ

૦ ફીમમમમમમમમમમ . ફીમમમમમમમમમ . મુનુમુનુ

સ્વરાને મજદયસ્તેના જરથુશત્રિશ વીદ્યેવો અહુર-  
તકએષો. ૧

અર્થ .

ખાદાઈ ધર્મ પ્રમાણે ચાલનાર, યુરાઈ, યુરી ચીજો  
અને યુરા માણસોથી દુર રહેનાર, મજદને માનનારો  
એક જરથોસ્તી થવાનો એકરાર કરું છું.

સવાલ—જરથોસ્તી મજદયસ્તી ધર્મના ફરમાનને  
કેવી રીતે વળગી રહેવું જોઈએ ?

જવાબ—આપણીપર ગમતેવું દુઃખ આવી પડે તોપણ  
જરથોસ્તી મજદયસ્તી ધર્મના ફરમાનો પ્રમાણેજ ચાલવું  
અને આપણો જીવ ઉગારવા પણ એ ધર્મને છોડવો નહિ.

-મુનુમુનુમુનુ . મુનુમુનુમુનુમુનુમુનુ . મુનુમુનુ . મુનુમુનુ

-મુનુમુનુમુનુ . મુનુમુનુ . મુનુમુનુમુનુમુનુ . મુનુમુનુમુનુ

-મુનુમુનુમુનુ . મુનુમુનુ . મુનુમુનુમુનુમુનુ . મુનુમુનુ

૦ મુનુમુનુમુનુમુનુ-મુનુમુનુ

( ૧૧ )

નોઘત્ હે અપસ્તવાને વહ્-ઉહીમ્ દ્યૈનાંમ્ મજ્ઞદ-  
યસ્નીમ્ નોઘત્ અસ્તય નોઘત્ ઉશ્તાનેમ્ય નોઘત્  
અઘોધસ્ય વી-ઉર્વિશ્યાત્. ૧

અર્થ .

તે ભલી મજ્ઞદયસ્ની દીનને કદી ધિક્કારું નહિ. હાડકાં  
છુટાં પડે, જાન જાએ, બુદ્ધિ ગુમ થાએ તોપણ તજું નહિ.  
(તન અંને અકલનો નાશ થવાનો અંને જીવ જવાનો  
જોખમ હોય તોપણ ભલી મજ્ઞદયસ્ની દીનને કદી છોડું નહિ.)

દોહરો .

જીવ જતે પણ છોડવી, નહિં જરથોસ્તી દીન,  
નેકીથી રહિ તેહપર, ધરવું સત આકીન.

પાઠ ૫ મો.

જરથોસ્તી મજ્ઞહુબની ખુબી.

આસાવરી—૫૬.

મજ્ઞય ખરે જરથોસ્તનો જાણો,  
જીહાન બંધીએ જેને વખાણ્યો. મજ્ઞય—૨૬.  
તેવો નથી હક્તકેશ્વરે કોઈ,  
જાણજો મનથી વિચારી જોઈ. મજ્ઞય ૦ ૧  
એક ખુદાનો વિચાર છે જેમાં,  
સદગુણ નીતિભંડાર છે તેમાં. મજ્ઞય ૦ ૨

( ૧૨ )

પૃથ્વિમાં પાક પુરાતન ગણાયો,  
 મહિમાં સરવથકી મોટા મનાયો. મઝપ્પ ૩  
 હુમત, હુખત, હ્વર્તજ સરખા,  
 ફરમાન જેના પવિત્ર તે પરખ્યા. મઝપ્પ ૪  
 મરમ રહ્યોછે એ ધરમમાં ભારી,  
 કારણ તેનું ગાહએ વિચારી. મઝપ્પ ૫  
 હુમત તે મનનો જે નેક વિચાર,  
 હુખત તે વાણી ભલીની ઉચાર. મઝપ્પ ૬  
 કરણી ભલી તે હ્વર્ત ગણાય,  
 માયનો એજ તે બેશ મનાય. મઝપ્પ ૭  
 કુદરતી વિદ્યાને મળતો ધરમ છે,  
 જેમાં નીતીના અનેક મરમ છે. મઝપ્પ ૮  
 દોજખ, બેહિસ્તતણો શું વિચાર,  
 સરવેથી પેહલે કરી આશકાર. મઝપ્પ ૯  
 સ્વઝાડ્યો સરવ જગતને જેણે,  
 હદ કરી એજ અથાગ છે તેણે. મઝપ્પ ૧૦  
 પરમ પિતા જરથોસ્ત પ્રતાપી,  
 બુદ્ધિ તેની તે શકે કોણ માપી ? મઝપ્પ ૧૧  
 ધરમમાં નેકી અશોધનાં નંગ,  
 રાખે ખરીદ કરી તેને રંગ. મઝપ્પ ૧૨  
 દુરગુણ દૂર તે દિલથકી ટાળો,  
 વચન પેગંબરનાં સત પાળો. મઝપ્પ ૧૩  
 નેકીથી જીહાનનાં દુખ ટળિ જાશે,  
 જીનતમાંહી પરમ સુખ થાશે. મઝપ્પ ૧૪

( ૧૩ )

પાઠ ૬ ઠો.

૩૨ જાં દ ની ૩૨ જ.

.૬૬૭૫૫ .૬૬૭૫૫૭ ૦૦૦ ૫૦૬ .૬૬૭૫૫૭  
 .૬૬૭૫૫૭ .૬૬૭૫૫૭-૬૬૭ ૦૦૦૦ .૬૬૭૫૫૭૫૭  
 -૬૬૭૫૫૭ .૬૬૭૫૫૭૫૭ .૬૬૭૫૫૭૫૭ .૬૬૭૫૫૭  
 -૬૬૭૫૫૭ .૬૬૭૫૫૭૫૭ .૬૬૭૫૫૭૫૭ .૬૬૭૫૫૭  
 ૦ .૬૬૭૫૫૭૫૭

દાયાઓ મે . . . તુમ્હુષાંમ્ આસ્તાંમ્ કળંતીમ્ . . .  
 આંઝોબુજમ્ ક્ષીરાંમ્ યા મે કાધયાત્ ન્માનેમ્ વીસેમ્  
 જન્તૂમ્ દપ્યૂમ્ દહ્મસસ્તીમ્. ૨

અર્થ .

આપ મને પોષણ કરનાર, જાતિ અકલવાળું, સંક-  
 ઠમાંથી છોડવનાર, પહેલવાન જીવું (જિરેમંદ) કરજાંદ,  
 કે જે મારા કુટુંબનું, પાડપડોશીઓનું, શેહેરીલાઈઓનું  
 ભણું કરે અને દેશની કીર્તિને વધારે.

જીવો છોકરાં, આપણાં માળાપ પોતાની અંદગીમાં ઉપર  
 લખ્યા મુજબની મુરાદ વાહેછે. તેઓ પ્રાર્થના કરીને માગેછે  
 કે તેઓને પેટે જાતિ અકલવાળાં બચ્યાં પેદા થાય. જાતિ  
 અકલવાળાં એટલે જલદીથી શિખી ભણીને રૂડી સમજણ  
 જલદી મેળવી શકે તેવાં બચ્યાં. ખીજી મુરાદ તેઓ એ

આહિછે કે તે બચ્ચાં મોટાં થઈને પોતાનાં ઘરડાં માખાપનું પાલણુ પોષણ કરે. ત્રીજી મુરદ તેઓ એ આહિછે કે તે બચ્ચાં તનદરેસ્તી ભરેલાં રહે, ઘણાં જોરમંદ થાય, અને પોતાના માખાપપર, તથા ભાઈબિંધપર કાંઈ સંકટ અથવા મુસ્કેલી આવી પડી હોયતો તેમાંથી તે ફરજદો પોતાની અફલ અને કૌવત વાપરીને તે લોકોને છોડવે. એવી મુરદ માંગવી તે કેવી સારી મુરદછે ! એ સ્વજના ઉપરથી દીસેછે કે ફરજદોએ માત પિતાને દુનિઆના સર્વ આદમીઓ કરતાં ઉંચાં ગણીને તેઓની તાબેદારી કરવી. આપણાં માખાપ એવી મુરદ માંગીનેજ ખેસતાં નથી. તેઓએ આપણી સંભાળ લઈ, આપણને અન વચ્ચે દેઈ, આપણું દુઃખ કાપી, આપણને પોતાથી બનવું સર્વ સુખ આપીને, પોખીને મોટાં કીધાંછે, તે મોટે આપણે જીવીએ ત્યાંસુધી તેઓની સેવા કરીએ તોખી પાડ વાળી શકાય નહિ.

સર્વ બાળકોની ફરજછે કે પોતાનાં માખાપને નમીને અને માન આપીને ચાલવું અને તેઓ ઉપર અતિ આદર રાખવો. તેઓ જે શિખામણ દે તે ધ્યાન ધરીને સંભળવી. આપણને સુધારવા મોટે જે ઇપકો દે તે વાંકાવળી મુંગે મ્હોડે ખમવો. વાતચીત કરવામાં આપણાં માખાપ વિષે માનથી બોલવું. તેઓ ખુશી રહે તેમાં આપણું સુખ સમજવું. જે છોકરું માખાપને માન આપીને તેઓના કહ્યા સર ચાલેછે તે મોટપણે સારુંજ નિકજેછે તથા સુખી થાયછે અને લોકોમાં તેની વાહવાહ થાયછે. સર્વ છોકરાંએ યાદ રાખવું કે માખાપનું કહ્યું હમેશાં કરતાં રહેવું અને તેઓ રાજી રહે એમ ચાલવું એ ખુદાનું ફરમાનછે. રાતનાં ખીછાને સુવા જતી વખતે અને સવારનાં ખીછાનેથી ઉઠતી વખતે ખુદા પાસે કુવા આહવી કે આપણાં માખાપની આ

પાઠને મથાળે તેમજ નિચે જણાવેલી ઇચ્છા પાર પડે અને તેઓને સુખ સાથની લાંબી જીંદગી તે સોહેબ ખપ્પશી.

-જ્ઞાનમૃતી . સ્વસ્ત્યામિ ૦ સ્વસ્ત્યામિ . ૨૬/૭

. સ્વસ્ત્યામિ . સ્વસ્ત્યામિ ૦૦૦૬૫૧૧૧૧૧ . સ્વસ્ત્યામિ

. સ્વસ્ત્યામિ . ૫૫૨૧ ૦૦૦૦૦૦૦૦ . સ્વસ્ત્યામિ

૦ સ્વસ્ત્યામિ . ૫૫૨૧ . સ્વસ્ત્યામિ . ૫૫૨૧

વો જઈધ્યાનિ . અમવધતીન્ કન્વન્તીમ્ય આપ-  
રાંમ . . . નએચિર્ય અહ્લોઓ પાસાઈતિ જ્યાનાઈ . .  
નોઈત્ મહર્કાઈ નોઈત્ અએનહ્લે નોઈત્ અપયતેએ . ૨

અર્થ .

તારાથી હું માગું છું એવું ફરજંદ કે જે હિમ્મતવાન,  
કુઃખને ધીરજથી ખમનારું, મને સંકટમાંથી રાખનાર,  
કુઃખ નહિ પોંહેંચાડનાર, અને છીનો નહિ રાખનાર હોય.

હો હુ રો .

જે કુખ દે માખાપને, કરિને આરાલોપ,  
તેના ઉપર થાયછે, જગકર્તાનો કોપ.

પાઠ ૭ મો.  
માબાપનો ઉપકાર.

દેશ—ગરબી.

વિસરે, કેમ કહોજી વિસારી,  
માત તાત માયા જે તમારી. અહો, વિસરે—૭૬.  
બાળાપણથી સંભાળ તો લીધી,  
કશી વાતે કસર નવ કીધી,  
લીધી તમદી અમો કાજ ભારી. અહો, વિસરે ૧  
થતાં સુખિયાં, દેખી સુખી અમને,  
દેખી દુખમાં, થવું દુખ તમને,  
એવી મેહુર સદા મન ધારી. અહો, વિસરે ૨  
પાત પાત અમોને આપી,  
જ્ઞાનદાનથી કુમતી કાપી,  
એથી હૈયે અધિક આભારી. અહો, વિસરે ૩  
પાડ વાળિયે કેમ તમારો,  
નથી આસરો કાંઈ અમારો,  
તોય ગણથું ગુણો સંભારી. અહો, વિસરે ૪  
કદી અમપર રીસ જો કરતે,  
બચપણમાંહી વેગળાં ધરતે,  
વલે થાત ખુદા શી અમારી? અહો. વિસરે ૫  
પણ માયાળુ માત પિતા તે,  
એવું કદિયે કરે ન જરા તે,  
બચ્યાં પેટનાં દિલમાં વિચારી. અહો, વિસરે ૬  
કર્ણ આટલું ને જે કરેછે,  
હેત અદકૂં ને હૈયે ધરેછે,  
એથી કોણ બીજાં સુખકારી? અહો, વિસરે ૭

યુદ્ધ માત પીતાના બૂલે,  
 પાપી બાળક દુખમા ડૂલે,  
 થાય હાલત બહુ દુખિયારી. અહો, વિમરે ૮  
 હૃદયી જ્યાદે જે લાડ લડાયાં,  
 તેથી સુખ તે મળ્યાં મનભાયાં,  
 એવી કુદરતી પ્રીત તે ન્યારી. અહો, વિમરે ૯  
 ખુશી કરવા ખુદાને ધારી,  
 મરજી રાખશું રાજ તમારી,  
 તેથી ખીજું નથી લાભકારી. અહો, વિમરે ૧૦

પાક ૮ મો.

શિ શ્ય ની ક ર જ.

.અપદેમણ .ગીચ .મુદ્દમણ .અપદેમણ  
 .અપદેમણ .મીલેમણ .મુદ્દમણ .અપદેમણ  
 -મણ .મુદ્દમણ .મુદ્દમણ .મુદ્દમણ  
 ૦ મુદ્દમણ .દેડેમણ ૦૦૦ મુદ્દમણ

પોઉરમ્ય નએમે અસ્તિ અપરેમ્ય પોઉરમ્ય નએમે  
 ક્ષકને અપરેમ્ય ઉક્ષને અથવે વીદ્રવાનહે અષાત્ . . .  
 યએનેમ્ આસ્તે. ૧

અર્થ .

પવિત્રાઇથી અક્કલનાં વધારાને માટે સવાર ને સાંજ  
 બાથ ( વિદ્યાર્થી ) બેસે.



આપણે ધર્મ જેમ અને તેમ અક્ષતનો વધારે તથા જ્ઞાનનો ઉમેરો કરવાની તાકીદ કરેછે. એ ધર્મમાં શિક્ષકનો દરજ્જો ઉંચો ગણેલોછે. આપણે સર્વ સાથે કેવી રીતે ચાલવું અને કેવાં કામો કરવાં તે સઘળાંનું જ્ઞાન શિક્ષક આપણને આપેછે. આપણને સુખી થવાનો રૂડો રસ્તો શિક્ષક બતાવેછે તેથી આપણા પોતાના ભત્રાનિ માટે શિક્ષક જે કહે તે પ્રમાણે ચાલવું અને તેમને માન આપવું. દરેકજ વખતસર નિશાળમાં હાજરી આપવી અને શીખવામાં ઉમંગ રાખવો. જેથી શિક્ષકનું હેતુ આપણીપર વધે અને આપણા જ્ઞાનમાં વધારો થાય. જે આપણાથી કાંઈ ખોટું કામ થયું હોયતો તેમની આગળ હિમ્મત પકડી સાચેસાચી વાત કહી દેવી, પણ સજ્જથી ખીટીને જુદું બોલવું નહિ. નિશાળનાં સર્વ છોકરાં સાથે સંજાહસંપથી રહેવું અને તેઓ સાથે માયાથી વર્તવું.

શિક્ષકની આજ્ઞા પ્રમાણે જો આપણે ન ચાલીએ, તેઓ શિખવે તેપર ધ્યાન ન દઈએ અને આજ્ઞા રહીએ તો આપણે અજ્ઞાન રહી જઈએ છીએ જેથી માટપણે આપણી દુદશા થાયછે અને ઘણું પસ્તાવું પડેછે. માટે શિક્ષકને આપણા મા બાપની માફક ગણવા, તેની આજ્ઞા માનવી અને તેમના ઉપર પ્યાર રાખવો. એવી રીતે ચાલવાથી આપણું ભલું થાયછે અને આપણે સુખી થઈએ છીએ.

દોહડો રી.

સારી વિદ્યા શીખવી, સદગુણ નેકી સાથે ;  
કુવા ગુરૂને દીલેએ, ભલું કરો જગનાથ.

( ૧૯ )

પાઠ ૯ મો .

ઉસ્તાદના ઉપકાર.

યમન કલ્યાણ—દુમરી.

ઉસ્તાદના ઉપકાર હજારો,

મેહર કરી જેણે જનમ સુધાર્યો. ઉસ્તાદના—ટેક.

ધન્ય દયાળૂ, વિદ્યાદાતા, પાડ તે બૂલિયે, કેમ તમારો ;  
માનરૂપી ભલ્લ, અમૃત પાવું, સફળ થયો, જે થકી જનમારો—

ઉસ્તાદના ઉપકાર૦ ૧.

ટાળી જનાવર, માણસ કીધાં, બોધ આપીને, દિન દિન ચારો ;  
બક્ષિસ બુદ્ધિની, બેશ કીધી, બનિયો વિચારના, બળમાં વધારો—

ઉસ્તાદના ઉપકાર૦ ૨.

કોકટ ગરવ, મટી ગયો મનથી, દુરગુણનો ન રહ્યો, કાંઈ ચારો ;  
મર કરી નીચું, હુકમ તમારા, દિલથી માની, કરિયે સુધારો—

ઉસ્તાદના ઉપકાર૦ ૩.

ગુસ્સે થઈ હિત, અમારું ધારી, શિક્ષા કરો તે, સખળ સિતારો ;  
સુભ મતિરીતીના, પાઠ શિખાવો, તેમ ચાલે આવે, સહુ દુખમારો—

ઉસ્તાદના ઉપકાર૦ ૪.

ખુલ્લો ખુદાઈ, રસ્તો જે આસો, દેખાડ્યો સુખ, અહીં કરનારો ;  
લીધી ને લોહો, મહેનત અમ ચાર, બૂલિયે કેમ, અમે ઉપકારો—

ઉસ્તાદના ઉપકાર૦ ૫.

વચન તમારાં, મન થકી માની, મારગ ધરિયે, જે સુખિયારો ;  
માસ્તરની શિખ જે નવ માને, રડશે કોકટ તે, બોઈ જનમારો—

ઉસ્તાદના ઉપકાર૦ ૬.

---

પાઠ ૧૦ મે.

વખતની ગણતરી ભાગ ૧ લો.

.૬૦૦૦૦૦૦ .૫૦૦૦૦૦૦ .૫૦૦૦૦૦૦ .૫૦૦૦૦૦૦

૦ ૫૦૦૦૦૦૦૦ .૫૦૦૦૦૦૦૦

અરુન્ય અવધન અવધે રતવો આપેસે યેશ્તિ, ?

અર્થ .

પવિત્ર ગેહોના પવિત્રાઈના વખતોને સ્તુતિ સાથે  
હું યાદ કરું છું.

આપણી ભણી દીનમાં એવું ફરમાવેલું છે કે કોઈની  
ચાજનો ફોકટ નાશ કરવો નહિ. હવે આ જીંદગીમાં વખત  
જેવું અમુલ્ય ખીજી કાંઈજ નથી. કોઈ વસ્તુ આપણને  
અતિ વહાલી હોય અને તે ખોવાઈ જાય તો શોક કરતાં તે  
આપણને કદાચ મળી શકે છે પણ યુમાવેલો વખત કદી પાછો  
મળતો નથી માટે વખતને ફોકટ યુમાવવો તે પાપ છે. વખત  
નકામો યુજ્જરવાથી જેમ મોટા થઈએ છીએ તેમ આજસાઈ  
આપણામાં વધતી જાય છે. વળી તે સાથે ખીજી ઘણી ખરા-  
ખીઓ આપણા તનમાં અને મનમાં પેસે છે માટે વખત કદી  
વ્યર્થ યુજ્જરવો નહિ. જે જે કામ કરવું હોય તેને માટે ચોકસ  
વખત ડેરવવો અને તે વખતે તે કામ પડતું નાંખી આજ-  
સાઈમાં વખત યુમાવવો નહિ.

સર્વ લોકોમાં વખતના ભાગો ફરેલા છે. જરૂરોશ્તી-  
ઓમાં વખતને વર્ષ, ગહમખાર, માહ, રાજ અને ગેહમાં

વહેંચી નાખ્યોછે. વરસના ગહમબાર છ, મહિના બાર, દરેક મહિનાના ત્રીસ દહાડા અને દહાડાની પાંચ ગેહ ગણવામાં આવેછે.

ચોકસ મહાન પુરૂષના વખતથી તેના નામે ગણાતા વર્ષને અને કહે છે. આપણે અને આપણે છેલ્લો ધરિની પાદશાહ ચજ્ઞદેજરદ ગાદીએ આવ્યો હતો ત્યારથી ગણાયછે તેથી એ અનેને ચજ્ઞદેજરદી સને કહેછે. ચજ્ઞદેજરદ ઈ૦ સ૦ ૬૩૨ માં ગાદીએ આવ્યો હતો માટે એને ગાદીએ આવ્યાને સાડીબારસો ઉપર વર્ષ થયાં. આગલા વખતમાં ધરિન દેશમાં જે પાદશાહ ગાદીએ આવે ત્યારથી તે પોતાના નામનો અને પોતાના રાજમાં અજાવતો હતો. ચજ્ઞદેજરદ પછી કોઈ જરયોસ્તી પાદશાહ થયો નથી માટે ચજ્ઞદેજરદી સને આપણામાં હજુ ચાલુછે.

દો હ રો .

વખત ન થઈ ગુમાવવો, કરવાં સારાં કામ ;  
જય હાંદગી ખૂશમાં, નહિ પરતાવો નામ.

પા ૪ ૧૧ મો .

વખતની ગણતરી—ભાગ ૨ જો.

૧૫૫૫૫૫૫ ૧૫૫૫૫૫૫૫ ૧૫૫૫૫૫૫ ૧૫૫૫૫૫૫

૧૫૫૫ ૧૫૫૫૫૫૫ ૧૫૫૫૫૫ ૧૫૫૫૫૫ ૧૫૫૫૫૫૫૫

૦ ૧૫૫૫૫૫ ૧૫૫૫૫

રતવો વીરુપે મળિશ્વર આયેસે યેશ્વિત અયર અરુન્ય  
માણ્ય યાધર્થ સરેષ. ?

અર્થ .

દહાડાના, દહાડાને લગતા (ગેહોના), મહિનાને લગતા  
(પખવાડીઆના), વરસોને લગતા (ગહમખારના), અને  
વરસના સઘળા મહા ઉપયોગી વખતોને સ્તુતી સાથે હું  
યાદ કરું છું.

સવાલ—કેટલા દહાડાનું એક વર્ષ ગણાયછે ?

જવાબ—ત્રણસે સવાપાંસેક દહાડાનું.—પૃથ્વિ સુર્યની  
આસપાસ ત્રણસે સવાપાંસેક દહાડે ફરી વળેછે તે પરથી એક  
વર્ષની ગણતરી કરીછે.

સૌ—વર્ષની કેવી રીતે વહેંચણી કરેલીછે ?

જૌ—ત્રીશ ત્રીશ દહાડાના આર મહિના અને તેમાં  
પાંચ દહાડા ઉમેરી ત્રણસો પાંચક દહાડાનું એક વર્ષ આપણે  
ગણીએ છીએ અને આઠીના પા (૦૧) દહાડાની ગણતરી  
હાલ લેવામાં આવતી નથી.

સૌ—એ પા દહાડાની ગણતરી કેવી રીતે લઈ શકાય ?

જૌ—એક વર્ષે જો પા દહાડો તો આર વર્ષે એક  
વધુ અથવા અધિક દહાડો, અથવા ૧૨૦ વર્ષે એક અધિક  
મહિનો ગણી શકીએ.

સૌ—એ વધારાના દહાડા અથવા મહિનાનું નામ શું ?

જૌ—એ અધિક દહાડો અથવા મહિનો કબીસાનો  
એટલે કસરનો વખત કહેવાય છે.

૨૧૦—છ ગહમખારના નામ દો.

જા૦—મધ્યો-જરેમ્, મધ્યોષેમ્, પહતિશેમ્, અયા-  
ગ્રેમ્, મધ્યારેમ્, હમસ્પટમગ્રેદેમ્. ૨

૨૧૦—વર્ષના છ ગહમખાર કયા આધારપર ગણેલા છે ?

જા૦—સરદી અને ગરમીના વખત તથા પૃથ્વીપરની  
ચોક્કસ પેદાયશની મોસમ પ્રમાણે વર્ષની છ રૂતૂઓ અવ-  
સ્તામાં જણાવેલીછે. એ છ રૂતૂના સંબંધમાં વર્ષમાં છ  
ગહમખાર ગણેલાછે.

૨૧૦—જરથોસ્તી મહિનાના નામ દો.

જા૦—ખાર મહિનાના નામ.

૧ ફરવરદીન, ૨ અરદીબેહેશ્ત, ૩ ખોરદાદ, ૪ તીર,  
૫ અમરદાદ, ૬ શેહરેવર, ૭ મેહર, ૮ આવાં,  
૯ આદર, ૧૦ દેએ, ૧૧ બેહેમન, ૧૨ સપંદારમદ.

૨૧૦—ત્રીસ રાજના નામ દો.

જા૦—૧ અહુરમજ્દ, ૨ મેહેમન, ૩ અરદીબેહેશ્ત,  
૪ શેહરેવર, ૫ સપંદારમદ, ૬ ખોરદાદ, ૭ અમરદાદ, ૮ દેપા-  
દર, ૯ આદર, ૧૦ આવાં, ૧૧ ખુરશેદ, ૧૨ મોહોર,  
૧૩ તીર, ૧૪ ગોશ, ૧૫ દેપમેહર, ૧૬ મેહર, ૧૭ સરોષ,  
૧૮ રથને, ૧૯ ફરવરદીન, ૨૦ મેહિરામ, ૨૧ રામ, ૨૨ યુવાદ,  
૨૩ દેપદીન, ૨૪ દીન, ૨૫ અરશીશ્વંગ, ૨૬ આશ્તાદ,  
૨૭ આસ્માન, ૨૮ જમીઆદ. ૨૯ મારેસ્પંદ, ૩૦ અનેરાન.

૨૧૦—જરથોસ્તી રાજ અને મહિનાના નામો શા ઉપ-  
રથી રાખ્યાછે ?

જા૦—ખોદાએ પોતાની જે જે શક્તિઓથી આ જગત  
ખનાવીછે તે શક્તિઓને યાદ રાખવા એ માહ અને રાજને  
તે શક્તિના નામ આપવામાં આવ્યાંછે.

૨૧૦—ગેહ એટલે શું ?

૪૦—ગેહ એટલે વખત. મૌથી પુરાતન વખતમાં આપ્પા દહાડાના ત્રણ ભાગ કીધા હતા.<sup>૧</sup> ત્યારપછી ચાર ભાગ કરવામાં આપ્યા હતા,<sup>૨</sup> અને સેવટે પાછત્રા વખતમાં પાંચ ભાગ કરવામાં આપ્યાછે. એ દરેક ભાગને ગેહ કહેછે.

૨૧૦—એ પાંચ ગેહના નામ દો.

૪૦—ઉશ્વેન, હાવન, રપીયવન, ઉજુરન, એવમરૂપ્રેમ.

દો હુ રો.

વખત બતાવેછે વળી, જુઓ જગતમાં આમ,  
બધી જીંદગીમાં તમે, કયીં કેટલાં કામ.

પાઠ ૧૨ મો .

જશ્યોરતી ધર્મના મુખ્ય કર્મોનો—

હુમત, હૂખત અને હૂર્સ્ત.

—મહાત્મ . મહાત્મ . મહાત્મ . મહાત્મ . મહાત્મ .

૦ મહાત્મ . મહાત્મ . મહાત્મ . મહાત્મ . મહાત્મ .

અધ્યયિગધર્મી દધ્યે વીરપા હુમતાયા, હૂખાયા,  
હૂર્સ્તાયા.<sup>૩</sup>

અર્થ

તમામ લલા વિચાર, લલા સખુન અને લલી  
કરણીને હું અપ્પિઆર કરું છું.

સવાલ—જરથોસ્તી ધર્મનાં ફરમાન કેટલાં છે ?

જવાબ—ત્રણ.

સૌ—એ ત્રણ ફરમાન શું છે ?

જૌ—૧. નેક વિચારે કરવા. ૨. નેક સખ્યુત બોલવા.  
૩. નેક કામ કરવાં.

સૌ—ભજા વિચાર, ભજા સખ્યુત, અને ભજાં કામને  
અવસ્તામાં શું કહેછે ?

જૌ—ભજા વિચારને હુમત, ભજી વાણીને હુખત  
અને ભજી કરણીને હુશર્ત કહેછે. ૧ એ ત્રણ ફરમાનોપર  
જરથોસ્તી નીતિ ધર્મનો પાયો રચાયેલો છે.

સૌ—એ ત્રણ ફરમાનોની મતજમ્મ શી છે ?

જૌ—સર્વને માટે ભણું ધર્મિણ્યું, સાચું બોલવું, અને  
સર્વ માણસ જાતનું ભણું કરવું.

સૌ—ઉપજાં ત્રણ ફરમાનોથી ઉત્પદું આપણે શું શું  
નહિ કરવું જોઈએ ?

જૌ—જુરે વિચાર નહિ કરવો, જુરી વાણી નહિ  
બોલવી, અને જુરાં કામથી દુર રહેવું.

સૌ—અવસ્તામાં જુરા વિચાર, જુરી વાણી, અને  
જુરી કરણીને શું કહે છે ?

જૌ—જુરા વિચારને દુશ્મત, જુરી વાણીને દુજૂખ  
અને જુરાં કામને દુજવર્ત કહેછે.

સૌ—જુરે વિચાર નહિ કરવો એટલે શું ?

જૌ—કોઈનું નુકસાન કરવાનો વિચાર કરવો નહિ.  
મગહની રાખવી નહિ, મનમાં ગુસ્સો લાવવો નહિ, અદેખાઈ  
તથા લોભ, લાલચ કરવી નહિ, કિનો કપટ રાખવું નહિ ઈત્યાદિ.



૨૧૦—જુરી વાણી કાઢવી નહિ એટલે શું ?

૪૦—જૂઠું ખોલવું નહિ, સમ લેવા નહિ, સુરાણી કરવી નહિ, ગાળગલોચ કરવી નહિ ઇતિ.

૨૧૦—જુરાં કામો નહિ કરવાં એટલે શું ?

૪૦—વખત વ્યર્થ યુક્તરવો નહિ, તનદરોસ્તી બગાડવી નહિ, કોઠને કાંઈ નુકશાન કરવું નહિ ઇતિ.

૨૧૦—જુરા વિચાર, જુરી વાણી, અને જુરી કરણી રાખેછે તેની શી વલે થાયછે ?

૪૦—જુરાં માણસો હમણાં દુઃખી રહેછે, તેઓપર ખુદા ગુસ્સે થાયછે અને મરણ પછી તેઓને ભારે મળ ખમવી પડેછે.

—જુરુણુ . . . જુરુણુ . . . જુરુણુ . . . જુરુણુ . . .  
—જુરુણુ . . . જુરુણુ . . . જુરુણુ . . . જુરુણુ . . .  
૦ જુરુણુ . . . જુરુણુ . . .

વીરપ દુસ્મત વીરપ દુજૂપ વીરપ દુજવસ્ત  
અમિસ્તેમ્ અહંદુધમ્ અશએત. ૧

અર્થ .

તમામ જુરા વિચાર, તમામ જુરા સખુન, તમામ જુરાં કામ અતિ દુઃખની છાંદગી આપેછે. (યાને દોન-ખમાં લઈ જાયછે.)

સવાલ—જુરાઓને દુઃખ ખમવું પડેછે માટે આપણે સાથી દુર રહેવું જોઈએ ?

જવાબ—જુરા વિચાર, જુરી વાણી, અને જુરાં કામોથી દમેશાં દુર રહેવું.

—મુગ્ધ . સમજાવજી . મુગ્ધ . સમજાવજી . સમજાવજી .  
 સમજાવજી . સમજાવજી . સમજાવજી .

પદ્ધતિ રિચ્યા દધથે વીરુપા દુસ્મતાચા દુજૂ પ્તાચા દુજૂવર્તીચા. ૧

અર્થ .

સઘળા જુરા વિચારો, જુરા સમુનો અને જુરાં કામોને હું ધિક્કારું છું.

સવાલ—જરથોસ્તી ધર્મનાં ત્રણ કરમાનો પ્રમાણે ચાલવાથી શું ફાયદો થાયછે ?

જવાબ—જરથોસ્તી ધર્મનાં કરમાન પ્રમાણે ચાલવાથી આવતી દુનિઆમાં ખરું સુખ મળેછે.

—મુગ્ધ . સમજાવજી . મુગ્ધ . સમજાવજી . મુગ્ધ . સમજાવજી .  
 મુગ્ધ . સમજાવજી . મુગ્ધ . સમજાવજી . મુગ્ધ . સમજાવજી .  
 મુગ્ધ . સમજાવજી .

વીરુપ દુમત વીરુપ હૂખ વીરુપ ફર્ત વહિસ્તેમ અહાહુમ અશએત. ૨

( ૨૮ )

અર્થ .

તમામ નેક વિચારો, તમામ નેક સપ્તનો, અને તમામ નેક કામો, (આવતી ફુનિઆમાં) ઘણી સુખી જીંદગી આપેછે (યાને બેહેસ્તમાં લઈ જાયછે.)

દોહરો.

ફરો નહિ ફરમાનથી, અનુસરિ ચાલો આપ,  
એથી અહિં, પરલોકમાં, મળશે સૂખ અમાપ.

પાઠ ૧૩ એ.

હુમત અથવા નેક મનશાની.

• ૯૨૦૫૫૭ • ૨૧૫૫૭ • ૯૨૦૫૫૭ • ૨૧૫૫૭ • ૯૨૦૫૫૭  
• ૧૦૦૫૧૫૫૫૫૫૫૫ • ૨૧૫૫૫૫૫૫ • ૬૧૫૫૫૫૫૫૫૫

યાનીમ્ મનો યાનીમ્ વચો યાનીમ્ ક્ષયઓઢનેમ્  
અષઓનો જરથુસ્ત્રહે. ૧

અર્થ .

અશો જરથોસ્તનું ભણું મન, ભલાં વચન, અને ભલાં કામ (હતાં.)

આપણે પુદાને જોઈ શકતા નથી પણ જે આપણે કરીએ છીએ તે બધું તે જીએછે. વળી આપણાં મનમાં જે જે

વિચાર કરીએ છીએ તે પણ તે જાણે છે. તેથી જો મનમાં ખરા વિચાર કરીએ તો તે નારાજ થાયછે. માટે હમેશાં રૂડા વિચાર કરતા રહેવું.

આપણાં માબાપ અને શિક્ષક આપણા મુરખપીછે એમ વિચારવું. આપણા કરતાં જેઓની હાલત ખરાબ હોય તેઓને હલકા ગણવાનો અથવા હીણવાનો વિચાર મનમાં કદી લાવવો નહિ. કોઈની અદેખાઈ કરવી નહિ કારણ કે અદેખાઈ કરવાથી આપણે ધાતકી થઈએ છીએ. મનમાં ભુંડા વિચાર ઉત્પન્ન થાય તેને દાખી દેવા. વેહમ મનમાં રાખવો નહિ. કોઈને ઠગવાનો વિચાર કરવો નહિ. પારકો માલ લેવાની ઇચ્છા રાખવી નહિ. મૂંગાં અને નિરદોશ જનાવર પર માયા રાખવી. ટુંકમાં સર્વનું ભલું થાય એવા વિચારે મનમાં બાંધવા. મા બાપ, ભાઈ બેન, સગાં વહાલાં ઇત્યાદિ સુખી રહે એવું મનમાં ચલાવું.

ઉપર જણાવેલા ભજા વિચાર કરવાથી આપણું મન શાંત રહેછે અને આપણને કાંઈ પણ ધાસ્તી રહેતી નથી. વળી સર્વનું ભલું ચલાવાથી જીવ આનંદમાં રહેછે; અને સર્વનો સાહેબ જે ખુદા તે રાજી થાયછે. પણ જો મનમાં ભુંડા વિચાર રાખીએ તથા દીલમાં કપટ, અદેખાઈ, ગુસ્સો ઇત્યાદિ ઉત્પન્ન કરીએ તો મન દુખી તથા તનદરોસ્તીમાં બિગાડા થાયછે. તેટલા માટે આપણા પોતાના તેમજ સર્વ ગાણુસના મુખને માટે ભજા વિચાર મનમાં કરવા. કોઈ સારી સજાહ આપે તે મનમાં ઇસાધવી. સર્વનું ભલું ઇચ્છવું. કોઈનું ભુંડું ચલાવું નહિ. એ પ્રમાણે વિચાર કરવાની ટેવ પાડશું તો આપણાથી ભજાં કામો પણ સેહેલથી થશે.

પાઠ ૧૪ મે.

હૂત અને નેક ગણશની.

[illegible]

મા પ્રયાંન્ વહિસ્તનાન્ અધવિથ્યો બુયત હુમતહેચ  
મનહ્હો હુખહેચ વચહ્હો હ્સ્તહેચ સ્થયઓઽનહે.<sup>૧</sup>

ਅਰਥ .

સહથી સરસ ત્રણ ચીજ, સારો વિચારેલો વિચાર, સાડું  
કહેલું વચન, ગ્યને સાડું કીધેલું કામ, પિઠ્ઠાર માં પામતાં.

મોમાંથી રૂડા સખ્તુન કહાડવાને અને સાચું ખોલવાને નેક  
 ગવશની કહેછે. નેક ગવશનીમાં સરચાર્ધ મુખ્ય ચીજ છે.  
 જેની કાંઈ ખોલીએ તેમાં સારચા શિવાય બીજું કાંઈએ  
 ખોલવું નહિ. જરથોસ્તી ધર્મના હુખ અથવા નેક ગવશનીનાં

ફરમાન પ્રમાણે ચાલવા માટે આ નિયતી શિખામણ કદી બુલવી નહિ.

ખુદાની શક્તિ ગાવી. માખાપ અને ઉસ્તાદનો પ્યારથી ઉપકાર માનવો. ભાઈ બેહેનો, મગાં સંબંધીઓ અને પાડ પાડોશીઓ સાથે મીઠાશથી વાત કરવી. ખુદા અને પેગમ્બર વિરુદ્ધ કાંઈ કહેવું નહિ. જેઓ વિદ્યામાં અથવા કોઈ ખીજી રીતે આપણાથી ઉતરતા હોય તેઓને તુરજકારના શબ્દો કહેવા નહિ પણ આપણે સઘળાં એક ખુદાના બચ્ચાં છીએ એમ જાણી સર્વ સાથે ભાઈ બેહેનોની માફક વાત કરવી, અને હમેશાં સાચું જ બોલવું. આ પ્રમાણે મોઢથી ભલા, મીઠા, અને સાચા વચ્ચેનો નિકળવાથી આપણે પોતે રાજી થઈએ છીએ તથા ખીજને રાજી કરીએ છીએ. આપણે ભલાં છોકરાં છીએ એમ સર્વ લોક સમજીને તેઓ આપણાં વખાણુ કરેછે તથા માન આપેછે અને આપણી સામે ભુંડું બોલવાની હિમ્મત કોઈ કરી શકતું નથી. જે છોકરાં પ્યારનાં મીઠાં વચ્ચે બોલવાની ટેવ પાડશે અને સર્વ વાતમાં સાચું જ બોલશે તેઓની લોકમાં ભારે વાહવાહ થશે અને તેઓ જરૂર સુખી થશે.

દોહરી.

સાચા મુકનો બોલતાં, ભય નહિ ઉપજે ભાઈ,  
હીલગમતી દાદારને, કુદરતમાં સાચાઈ.



જેથી જુરાં કામો કરવાનું રજા પડે નહિ. પારકો માલ લેવો નહિ. કોઈને આપેલું વચન તોડવું નહિ. દુશ્મનો હાય તેઓને મિત્ર કરવા અને તે માટે સૌથી સરસ ઉપાય એ છે કે તેઓનું ભલું કરવાની કોશિશ કરવી. તેઓએ આપણને દુઃખ દીધું હાય તો તે માફ કરવું અને ભુલી જવું પણ પાછું દુઃખ દેવું નહિ. આ વાત સર્વ બાળકોએ યાદ રાખવી કે કોઈનું મુંડું કરવાથી આપણું ભલું થવાનું નથી.

ઉપર જણાવેલાં તથા તેવાંજ ખીજાં સર્વ ભલાં કામને નેક કુનશની કહેછે. નેક કુનશની પ્રમાણે ચાલવું એ આપણો ધર્મ છે. જો તેમ નહિ ચાલીએ તો આપણે ખરા જરથોસ્તી નહિ. આપણાં નેક કામોથી આપણાં માબાપને ખુશાલી અને મંત્રોપ ઉપજેછે. ખુદા ખુશી થાયછે અને તે સહિય આપણને લાંબી જીંદગી અને ઘણું સુખ બખશે છે.

દો હુ રો.

આ દુનિઆમાં આપણે, કરવાં એવાં કામ,  
સંભારે પાછળ સહુ, રહે અમર અહિં નામ.

પાઠ ૧૬ મો.

જરથોસ્તી ધર્મમાં દાખલ થવાની ક્રિયા.

-દીમહ . ફ્રેહમ્મલ-દ્વગ્મી . ગાંધીમહ  
-ફ્રેમ્મ . ફ્રેહમ્મલ-રિમ્મ . ફ્રેહમ્મલ-દ્વગ્મ  
૦ મ્મગ્મમ્મમ્મ . સોમ્મમ્મમ્મ . ફ્રેહમ્મ



વડક્ષિન્ ક્રાદત્-ગમ્પેથાન્ વરેદત્-ગમ્પેથાન્ સવો-  
ગમ્પેથાન્ યાન્ દમ્પેનાન્ માન્દ્યસ્તનીન્ યન્મદ્દે. ૧

અર્થ .

ફુનિઆને વધારનારી, આબાદ કરનારી, ક્રામ્પેદો  
કરનારી, જે લલી મન્દ્યસ્તની દીન છે તેની હુમો  
સ્તુતિ કરીએ છીએ.

જરથોશ્તી ધર્મની ખુબી આપણે જાણીએ અને તેનાં  
ફરમાનો શિખ્યા છીએ. તે ખુબી ઘણી ધ્યાન પહોંચાડવા  
જોગ તથા તે ફરમાનો ઘણા ઉત્તમ છે માટે દરેક બાજકે  
એ ધર્મ પ્રમાણે ચાલવું જોઈએ.

જે બાજકને જરથોશ્તી ધર્મમાં દાખલ કરેછે તેને માટે  
ચોક્કસ ક્રિયા કરવામાં આવેછે. એ ક્રિયાને સદ્રા કુશ્તીની  
ક્રિયા કહેછે. એ ક્રિયા એક જરથોશ્તી ધર્મગુરુ કરેછે. એ  
ક્રિયા ક્રીધાની આગમજ બાજકને ધર્મગુરુ નહાન નહવડાવેછે,  
કિન્નાને તેના બદનને ઘોઘને સોજશું અને સાફ કરાવેછે.  
પછી તે બાજકને એક પેહરણ પેહરાવેછે જેને સદ્રો કહેછે.  
સદ્રા ઉપર તે બાજકની કમરની આસપાસ એક કમરબંધ  
અથવા કુશ્તી બંધાવેછે. બાજક કુશ્તી બાંધતું હોય તે  
વખતે તેની પાસે એક નહાની બંદગી પઢાવેછે, જે પછી તે  
બાજક જરથોશ્તી મજહુબમાં દાખલ થએલું ગણાયછે,  
અને તે વખતથી તે બાજકપર જરથોશ્તી મન્દ્યસ્તની ધર્મ  
પ્રમાણે ચાલવાની ફરજ આવી પડેછે. ઉપલી ક્રિયા પુરી  
ક્રીધાની આગમજ તે બાજકને નિચજા કલામો પઢાવેછે: —



વીરૂપા વોહૂચિનહી અએષા અસ્તૂ દએનયાએ માન્દ-  
યસનોઈશ્ આસ્તૂઈતિશ્. ૧

અર્થ .

હું એક મહારાની (ખુદા) ને માનનાર છું. હું  
એકરાર કરું છું કે હું જરથોશ્તી મજ્દયરની ધર્મ  
પ્રમાણે ચાલનાર, એ ધર્મને ખરો માનનાર અને તે પર  
એકીત રાખનાર છું. નેક વિચાર, નેક વાણી અને નેક  
કરણીને હું વખાણું છું. ભલે મજ્દયરની ધર્મ જે  
કળઓ દુર કરાવનાર, મારામારીના હથઆરો છોડવનાર,  
મિત્રાચારી વધારનાર, તથા સાચો છે તેનાં હું વખાણું  
કરું છું. એ ખુદાઈ જરથોશ્તી દીન સર્વ ધર્મમાં  
સર્વોત્તમ છે અને સઘળી વસ્તુ જે હું ભોગવું છું તેનો  
આપનાર દાદાર અહોરમજ્દ છે, આએ મજ્દય-  
રની દીનનો એકરારછે.

ઉપજા કલામોમાં મદ્રો પેહેરનાર બાળક એકરાર કરેછે  
કે 'હું જરથોશ્તી મજ્દયરની ધર્મ પ્રમાણે ચાલનાર છું.'  
એ એકરાર કર્યા પછી દરેક જરથોશ્તી બાળકે એ ધર્મનાં  
ફરમાનો પ્રમાણે ચાલવું જ જોઈએ. જરથોશ્તી મજ્દય-  
રની ધર્મનાં ફરમાનો નેક મનશગી, નેક ગવશગી, અને  
નેક કુનશગીના પોકામાં આપણે શિખ્યા છીએ. એ ફર-  
માનો પ્રમાણે જીવો નહિ ચાલે તેઓ ખરા જરથો-  
શ્તીઓ કેમ ગણાય ?

દોહ રો .

સદ્રો જે પેહેરો તમે, જેડેલું ગિરેહબાન,  
ઉત્તમ ચાલની યાદનું એ નક્કી નીશાન.

પાક ૧૭ મો.

સદો અને કુશિત.

—૨૧—

૦ ૬૬૧૬૫૭ ૫૭

સ્વપ્નેત દ્યુનયાઓ માજદ્યસ્નોઈશ ઉપમનેમ્. ૨

અર્થ .

સફેદી મજદ્યશની દીનની ઉપમા છે.

‘સદો’ બોલ અવસ્તાના “વસ્ત્ર” બોલપરથી નિકલે-  
લોછે. વસ્ત્રનો અર્થ પેહરણ થાયછે. સદા ઉપર ગિરહ્યાન  
નામનું એક નાનું કપડું શિવેલું હોયછે. ગિરહ્યાનનો  
અમલ અર્થ ગલાનું ઢાકણ અથવા રક્ષણ કરનાર છે. એ  
ગિરહ્યાનને જરથોસ્તી ધર્મપર એકીન અને તાબેદારીની  
નીશાની તરીકે હાલ ગણવામાં આવેછે.

સદા ઉપર જે કુસ્તી અથવા કંમરબંધ બાંધવામાં  
આવેછે તે સફેદ ઉનના બોતેર તારની બનેલી હોયછે. એ  
ઉન મેંઢાનું હોયછે. કુસ્તીની મતલબ એ છે કે દરેક  
જરથોસ્તીએ નિર્દોષ રહીને આરાં કામો કરવા માટે કમર  
બાંધવી. હજરને નામની જરથોસ્તી ધર્મની એક નામીચી  
કેતાબ છે અને તેનાં બોતેર પ્રકરણ અથવા ભાગ છે. તે  
ભાગોની કુસ્તીના બોતેર તાર આપણને હંમેશ યાદ આવેછે.  
તે બોતેર ભાગોમાં ધર્મ નીતિ તથા ખીજી બાબતોને લગતી  
ધણીએક જાણવાળોગ ખીના આવેલીછે તે હવે પછી સમજા-  
વવામાં આવશે.

કુશ્તીના અર્થ હુદની બહાર નહિ જવાનો થાય છે, ઈઆને જરથોશ્તી ધર્મે જે બધો માર્ગ આપણને બતાવ્યો છે તે માર્ગથી બહાર જવું નહિ. કુશ્તીના ત્રણ આંટા ધર્મના ત્રણ મુખ્ય ફરમાનો બતાવે છે. ત્રણ આંટાથી કુશ્તી બાંધવાની મતલબ એ છે કે નેક વિચાર, નેક વાણી અને નેક કામની હદમાં રહેવું અને એ ફરમાનો છોડીને બીરા વિચાર, બીરા વાણી અને બીરા કામ તરફ જવું નહિ.

કુશ્તીની ચાર ગાંઠ વાળતી વખતે એક જરથોશ્તી પોતાના મનમાં ચાર મુખ્ય વિચાર લાવે છે. પહેલી ગાંઠ વાળતાં ખુદા એકજ છે એનો કોઈ શરીર નથી. બીજી ગાંઠ વાળતાં મજદયસ્ની દીન ખરી છે. ત્રીજી ગાંઠ વાળતાં મજદયસ્ની દીનનો પેગમબર જરથોશ્ત છે. ચોથી ગાંઠ વાળતાં નેકી કઈ અને બદી તજી. એ ચાર બાબદોનો વિચાર એક જરથોશ્તી કુશ્તીના ચાર ગાંઠ વાળતી વખતે લાવે છે.

દો હુ રો.

ચાર ગાંઠ જે કુશ્તીની, તેમાં ચાર વિચાર;  
મઝબ તણા સહુ મરમનો, સમજાવે છે સાર.

પા. ૪૯ મો .

જૂઠું બોલ ના ર થ ળો બુરો છે .

૦૦૦ મહામય ૦ ગમગમગમમ ૦ હોમમ  
 ૦ હોમક-હોમક ૦ ગમમમ . મહા . મહામમમમમમ

યાનેમ . નમધયેમિ . યથ . . . ક્રિતાને જેમા  
 પધતિ . દુજેમ-વનો .<sup>૨</sup>

અર્થ .

હું માગુછું તે બક્ષેશ કે જેથી આ જમીન ઉપર  
 (કુનિઆમાં) જૂઠાઈને મારતો રહું.

જૂઠું જેવું અરાધ્ય બીજું કાંઈએ નથી. જે છોકરું જુઠું તે  
 બધી વાતે ભુંડું હોયછે વારતે જૂઠાં છોકરાંથી હમેશાં દુર રહેજો.

ફેટલાંક છોકરાં કાંઈ સીજ વિષે પોતે જાણે નહિ તે છતાં  
 તે પોતે જોઈ હોય અથવા તે વિષે જાતે સાંભળ્યું હોય તેમ  
 તે આતરીથી કહેછે. વળી ઘણાંક છોકરાંને કાંઈ વાત વધારીને  
 કહેવાની ટેવ હોયછે. એવાં સર્વ છોકરાંને જૂઠાં સમજવાં.

બીકણ અને હિંચકારાં છોકરાં જૂઠાં હોયછે પણ જેઓ  
 હમેશાં સાચું બોલેછે તેઓ અરા હિંમતવાન છે. જૂઠું  
 છોકરું હમેશાં ગભરાઈ જાયછે. પણ સાચું બોલનારના  
 દીલમાં કંઈ ધારતી રહેતી નથી. આપણાથી કંઈ વાંક થયો  
 હોય અને સાચું બોલવાથી આપણને સજા થાયે તોએ જૂઠું  
 બોલી હિંચકારા બનવું નહિ. વળી આપણાથી કોઈ વખત  
 જો બોટું બોલાયું હોય તો હિંમત ધરીને આપણી ભૂલ  
 નરતજ કમુજ કરવી, અને સાચી વાત કહી દેવી, કારણ કે

જૂઠું ઘણું વખત છુપું રહી ચકવું નથી. તે છેવટે માત્રમ પડી આવેછે અને જૂઠું બોલનારની પુરી ફજેતી થાયછે. સર્વ છોકરાંઓએ યાદ રાખવું કે એક વખત કોઈ છોકરું જૂઠું બોલતાં પકડાયું કે ફરીથી તેની વાત પર કોઈને બરેશો આવતા નથી, માટે મસ્કરીમાં અથવા રમતમાં પણ ખોટું બોલવું નહિ. આપણી દીનમાં જૂઠાને ઘણાજ ધિકારેલોછે.

-મુમુક્ષુભક્તિસુધા-૨૭૩૩૩૩  
૦ મુમુક્ષુભક્તિસુધા

દ્રમોગો-વાસ્તુ દ્રમોગિષ્ઠ અપદ્વરત. ૨

અર્થ .

અએ જૂઠા સખુન બોલનારા ઘણાજ જૂઠા ! (તમે) નાબુદ થાઓ.

જરથોસ્તી ધર્મમાં દાખલ થતી વખતે શાસ્ત્ર બોલવાનું અને જૂઠાને ધિકારવાનું આપણે વચન આપીએ છીએ, માટે જોઈએ જૂઠું બોલેછે તેઓને સદ્રો કુસ્તિ નકામો છે એમ જાણવું અને તેઓને જુરામાં જુરા દેવો (પરાય માણસો) ગણવા. જૂઠાં છોકરાં પોતાના મા બાપના, ભાઈ બહેનના, અને સગાંવહાલાના દુશ્મન જેવાં છે. જૂઠાં છોકરાંને ભારે મજા કરવામાં કાંઈ ખોટું નથી. જુદાને સર્વ ચીજની ખર્ચર હોયછે તેથી તે જૂઠાની વાત તરતજ જાણેછે અને તેનાં પર તે ગુસ્સે થાયછે, માટે જૂઠાંથી હંમેશાં દુર રહેજો.

દો હુ રો .

જૂઠા જનને જાણવો, ફનિઆનો દુશ્મન,  
પડછાયો તે પાપીનો, તબજો તમે તદન.

પાઠ ૧૮ મો.

સચ્ચાર્ધ સર્વોત્તમ સદ્ગુણ છે.

૦ સ્વચ્ચ . ૬૬૭૫૭૭૫૭/૭ . ૭૭૭/૭ . ૬૬૭૭૭

અષ્ટેન્ વોહૂ વહિસ્તેન્ અસ્તી. ૧

અર્થ.

સચ્ચાર્ધ સર્વોત્તમ સદ્ગુણ છે.

સચ્ચાર્ધ સર્વ ગુણોમાં ઉત્તમ ગણાયછે. જે કોઈકે આત્મ હોયછે તે કદી કશાં અથવા સચ્ચાર્ધ કરવું નથી. આપણા માં બાપ, શિક્ષક અને સર્વ લોક આપણે આત્મ બોલનાર છીએ એમ જાણે ત્યારે આપણી વાતપર તેઓ પુરતો ભરેસો રાખેછે. અને જે વાત આપણી હજુરમાં બની હોય તે આપણને પુછીને તેઓ માનેછે. જૂઠાં કોઈકાંની આત્મ વાત પણ કોઈ માનવું નથી. આત્મ બોલનારનો કોઈ વખત વાંક પડેછે તો તેના માબાપ અથવા શિક્ષક તેને માફ કરેછે. આત્મ બોલવાથી આપણું દીન કેવું નિર્દોષ અને રાજી રહેછે !

આપણા ધરાની વડાવાઓ જૂઠા માણસને અત્યંત ધિકારતા હતા અને આપ્તા ગામમાં તેની કુલ્લેતી કરતા હતા. જેમ એક ખુનીને જોઈને આપણને કમકમાટ અને ધિકાર ઉપજેછે તેમ ધરાને દેશના આપણા વડાવાઓને જૂઠા માણસપર ઉપજતો હતો. આત્મ શિવાય તેઓ પાસે ખીજી કંઈવાતજ નહિ હતી. રખેને જૂઠું બોલવું પડે માટે ગરજની વખતે પણ કરજ કરતા નહોતા. કારણ કે કરજ કરનારને વારંધડીએ જૂઠા વાયદા કરવા પડેછે.



જે છોકરાં લખવા ભણવામાં જોઈએ તેવા હોશીઆર હોએ તથા ઉદ્યોગ કરી ઘણીએક વીઘા દુનરમાં ઉંચું જ્ઞાન મેળવે તોપણ જો તેઓ સાચું બોલનારા નહીં હોએ તો તે છોકરાંઓની ખીજ બધી કેળવણીપર ધુળ પડી સમજવું. તેઓના ખીજ સમજા ગુણો સાથે સચાઈના સર્વોત્તમ સદગુણ તેઓમાં સમા-  
એણા નહીં હોએ તો તેઓનું જીવનરજ બળધું. આગળા ધરાનીઓ ઉપર અત્યંત દુઃખ પડવું, ઘરબાર લટાઈ જતાં તોપણ સરચાઈ છોડી કદી પણ જૂઠું બોલતા નહિ હતા. તેજ પ્રમાણે આપણીપર ગમે તેવાં દુઃખ પડે અથવા આપણને કાંઈ નુકશાન થાય તોપણ તેઓની માફક આપણે હમેશાં સરચાઈનેજ વળગી રહેવું અને જૂઠું બોલી અતી પાપી થવું નહિ. ગમે તે થાઓ પણ સરચાઈ કદી છોડવી નહિ. સારચી, સારચી, અને સારચીજ વાત જણાવવીઃ મનમાં ફરાય કરી રાખવો કે જીવ જાય તોપણ જૂઠું તો બોલવુંજ નહિ. સારચાને પહેલાં કદાચ દુઃખખી ખમવું પડેછે પણ પાછળથી તે સુખી થાયછે તેથી સરચાઈને માટે લડતાં રહેવું.

જે કાંઈ નજરે દીઠું હોય અથવા કાને સંભલ્યું હોય તે જોઈવું હોય તેવું કહેવું. તેમાં કાંઈ પણ વધારો કે ઘટાડો કરવો નહિ. આપણી પોતાની વાત અથવા કોઈ ખીજની વાત કોઈને કહેતી વખતે સંભાળથી અને ધીમેથી વ્યવહાર કર્યો વગર જેવી હોય તેવી જણાવવી.

આપણા વડાવાઓ જૂઠું બોલવા કરતાં મરવું ભણું સમજતા હતા. જો એ પ્રમાણે આપણેની ચાસીએ તો આપણી અને આપણા માઆપની જગતમાં કીર્તિ ગવાશે, ખુદા ખુશી થશે અને આપણને સુખ બખશશે. સરચાઈને માટે આ નીચડી નસિહત હમેશાં યાદ રાખજો.

-મીમ્સુ . મહમમ્મ . ગમ્મમ્મ . મમ્મમ્મ  
 ૦ હીમ્મમ્મ . હીમ્મમ્મ

અથવા બવાહિ યથ જરથુસ્ત્રો સ્પિતામો. ૨

અર્થ .

સપેતમાન જરથોસ્તના જીવો સાચ્યો થજે.

દો હ રો.

સાચ્યે સાચ્યું બોલવું, સાચામાં સરસાઈ;

જીવ જતે સચ્ચાઈને, નહી છોડવી ભાઈ.

પાઠ ૨૦ મો .

તનદરોસ્તી જાલવવાનાં સાધનો.

શરીરની સ્વચ્છતા—ભાગ ૧ લો.

-મમ્મમ્મી ૦ ગમ્મમ્મમ્મ ૦ હીમ્મમ્મ . હીમ્મમ્મ  
 ૦ હીમ્મમ્મ . હીમ્મમ્મમ્મ . હીમ્મ

બિતીમ્ યાનેમ્ . જધધ્યેમિ . ક્ષિતાતેમ્ અહ-  
 હાચ્ચોસે તન્વો. ૨

અર્થ .

બીજી અક્ષેસ એ માગું છું કે આ તનની દરોસ્તી  
 (તનદરોસ્તી.)

૧ આદરીને જરથોસ્ત. ક્રો ૪.

૨ ઇન્દ્રિયને હા ૬ ક્રો ૧૯.

આપણા પોતાના સુખને મારું તનદરોસ્તીની જરૂર છે. જેઓને તનદરોસ્તી હોય છે તેઓ ઘણા વર્ષ જીવી શકે છે તેટલા માટે આપણી તનદરોસ્તી જાળવવા અને તેટલા ઉપાય લેવા જોઈએ.

તનદરોસ્તી જાળવવાનો એક ઉપાય એ છે કે શરીરને સ્વચ્છ રાખવું. જે લોકો પોતાના શરીરને સાફ રાખતા નથી તેઓ અજ્ઞાન અને હજીકા લોક ગણાય છે. અને જે દેશ સુધરેલો હોય છે તે દેશના રહેવાસીઓ પોતાના શરીરની ઘણી મંભાળ રાખે છે.

જરૂરોસ્તી ધર્મમાં શરીરને સાફ રાખવાની ઘણી તાકીદ કીધી છે. જરા પણ નજીસાતને અડકનારને મુખ મૂળ કરવા ફરમાવ્યું છે. આપણા ધર્મ પુસ્તકના એક ભાગમાં શરીરની સ્પાટીના ત્રીસ કરતાં વધારે ભાગ કીધા છે. એ સઘળા ભાગને ધોઈ હમેશાં સાફ રાખવા જણાવ્યું છે. માટે કાંઈ પણ નજીસાત આંગ પર રહેવા દેવી નહિ. દરરોજ આપણને શરીરમાંથી થોડા ઘણા પરસેવા નિકળે છે તથા શરીરના ઉઘાડા ભાગ પર ધુળ વગેરે ખીજી મેલી ચીજો વાંરેઘડીએ લાગે છે. માટે એ મેલ ધોઈ નહિ નાખીએ તો તનદરોસ્તી ખરાડે છે.

શરીરની સ્વચ્છતા માટે દરરોજ સવારના હાથ, મોં ધોવું, દાંત ધસીને સાફ કરવા, કોગળા કરી મોંઘની નજીસાત ધોઈ નાખવી, આંગ ચોળીને નહાવું, અને મેલી ચીજ આંગને લાગવા દેવી નહિ.

કેટલાંક છોકરાં એટલાંતો ગંદાં હોય છે કે મેલી અને ગંદી ચીજ સાથે એડાં કહાડે છે, અને પોતાના શરીરને ખી-ગાડ કરે છે. ગંદું છોકરું મોંમાં અને નાકમાં આંગલી ધાલી



તનુએજરૂરની જગ્યામાં, નજીઆતના ઇંટા અને હવા સાથે મેલાયેલી નુકસાનકારક રજકણો બદનના ઉઘાડા ભાગને લાગેછે વાસ્તે હાજરે જઈ આપ્યા પછી હાથ, પગ, તથા મોઢું ધોવાનો આપણામાં જે રીવાજ છે તે ઘણો મારો છે. એ રીવાજને પાદીઆબ કહેછે. પાદીઆબ કરતી વખતે મોઢું બંધ રાખવું, નહિતો મોઢું ધોતાં મેલું પાણી મોંમાં જાય, અને આપણી તનદરોસ્તી બગડે. મોઢું બંધ કરવા પછી ત્રણ વખત હાથ મોઢું તથા પગ ધોઈએ છીએ. જેથી જરા પણ મેલ અથવા નજીઆત શરીરના એ ઉઘાડા ભાગોને વળગી રહેતો નથી. એ સૂઝળા કારણોને લીધે પાદીઆબ કરવાની ઉત્તમ ટેવ દરેક જરથોસ્તી બાળકે રાખવી જોઈએ.

શરીરનો કાંઈ પણ ભાગ મેલો અથવા ખરડાયેલો રહી ગયાથી શરીરની સામડી કોહછે, કોહલા થાયછે, લોહી ખીગડેછે અને એવી ખીજ ઘણી પીડા થાયછે.

વૈદો જણાવેછે કે દહાડામાં વારંઘડીએ મોઢું ધોવાથી આપણી આંખને ઇજા થતી નથી પણ કૌવતમંદ અને સ્વચ્છ રહેછે. એ વાતપરથી પણ જાણવું કે પાદીઆબ કરવાનો રીવાજ આપણા શરીરને ઘણો ફાયદાકારક છે. શરીરના મુખ અને તનદરોસ્તી જેવું ઉત્તમ ખીજું શું છે ? વાસ્તે શરીર સાફ રાખવાના ખીજા ઉપાયો સાથે વખતખર પાદીઆબ કરવાને કદી જૂઠવું નહિ. એમ કીધાથી ખુદના હુકમ મુજબ આપણે ચાલીએ છીએ અને તેને ખુશી કરીએ છીએ.

દો હુ રો .

ઉત્તમ પાદીઆબનું, માનોજી ફરમાન ;  
ફરગંધીને ટાળવા, પાળો તે પરમાણુ.

પોશાકની સુધાર્થ.

[illegible]

હજન્ત્રેમ અચ્છેષજનાંમ્ અચ્છેવરે અચ્છેષજનાંમ્. ૪

અર્થ .

તનદરોસ્તી આપનારી હજાર ચીજો, તનદરોસ્તી  
આપનારી દશ હજાર ચીજો (છ).

આગળા પાડમાં શિષ્યા છીએ કે આપણી તનદૈરાસ્તી માટે શરીર હમેશાં સ્વચ્છ રાખવું. હવે જો શરીરને ઠાંકનારાં લુગડાં મેલાં હોય તો શરીર સ્વચ્છ કેમ રહે ? માટે પોશાકની સુધાકર્મી ધણી જરૂર છે. આપણા શરીરપર જે કપડું હોય તેને મેળ અથવા નજીઆત જાગવા દેવી નહીં.

પ્રદાનો હુકમ છે કે દરેક સીજ સંભાળીને વાપરવી અને નાનામાં નાની અથવા હજકામાં હજકી સીજ હોય તેને પણ ખગાડવી નહિ. મોટે જો છોકરું કપડાંની સંભાળ ન લે અને તેને જલદીથી મેળાં કરે તે આડી ચાલનું કહેવાય. મુઘડ માણસ તેવાં છોકરાંને પોતાની આગળ ઉભું રાખવું નથી. એક કુવડ છોકરું પોતાને તેમજ ખીજને પીડા થઈ પડે છે. તેનું શરીર રોગી અને એહેરો નજીસ રહે છે. તેની પાસે ઉભા રહીએ તો તે ગંધ મારે છે.

શરીર અને કપડાં માફ રાખવા માટે હિંદુસ્થાન જેવા  
ગરમ દેશમાં હલકાં અને ઢીલાં સુતરાઉ કપડાં પહેરવાની જરૂર  
છે, કારણ કે જે દેશમાં ગરમી ઘણી ત્યાં શરીરમાંથી પરસેવા  
ઘણો નિકળે છે. જ્યાં ઘણો તાપ પડે છે ત્યાં ગરમ અને તંગ  
કપડું પહેરીએ તો અંગ અને વસ્ત્ર બને જડદીથી મેલાં થાય છે  
માટે તંગ અને ગરમ કપડું ગરમ દેશમાં વાપરવું નહિ.

યાદ રાખવું કે કપડાંની તથા શરીરની સુઘડાઈથી  
તનદરેસ્તી માથે મન પણ શાંત રહે છે. સ્વચ્છ રહેવાની  
જરૂરેસ્તી ધર્મમાં ઘણીજ તાકીદ કરીધી છે અને કુવડપણાને  
માટે મજા મળત જણાવી છે તેથી સુઘડાઈથી રહેવાને કદી  
ચુકવું નહિ.

### દો હુરો .

તન કપડાં સોજાં સુઘડ, સજનારાં સોહાય;  
મેલાંગદાં છોકરાં, તેથી સહુ દુર થાય.

### પાઠ ૨૩ મો.

#### શરીરની સ્વચ્છતા.

જીનેટી—ગજલ.

હરરોજ તન બદનની, સફાઈ રાખીએ,  
ચહે જો તનદુરસ્તી તો, ચોખ્ખાઈ રાખીએ. હરરોજ ટેક.  
કપડાં મલીન પહેરતાં, બદન મેલું થશે;  
માટે વિચારી મન ન, મલીનાઈ રાખીએ. હરરોજ ૧  
કરો કમર બલે કદાપિ, ખાનપાનમાં;  
કપડાંમાં કશી નાજ, કંજુસાઈ રાખીએ. હરરોજ ૨.

સાદા ને સ્વચ્છ પોશાકો, બાળકો સંજિયે;  
છોટા છેક થઈ નહી, છેનાઈ રાખીએ. હરશૈશ્વ ૩  
કરમાત આ ખુદાનું, બાળકે વિચારવું;  
તન મન વચનની તો, પવિત્રાઈ રાખિયે, હરશૈશ્વ ૪  
મેલાં ઘેનાંને પાસ કોઈ, ખેસવા ન દે;  
મોટે સફાઈ સાથ તો, સગાઈ રાખીએ. હરશૈશ્વ ૫  
કહેછે સર્વ દેશ તેણે, વેશ છાજશે;  
હરવખત એજ આંતરે, સચાઈ રાખીએ. હરશૈશ્વ ૬

પાઠ ૨૪ મો.

સોબત તેવી અસર.

સા ખી.

પીલુ બરવા.

બાળક સરવે, બાળાપણથી, કરજો સંગત મારી,  
સોબત સરખી ચાલ અનલણે, થાશે અખિત તમારી. ૧  
ભૂડાં ને લુચ્ચાની સંગત, કદી ન કરશો કોઈ;  
આજસુ, એવી, તરકરિયાંને, તજવાં સુધજે જોઈ. ૨  
કારણ તેવા દુર્ગુણ જન્મી, સોબત કરતાં આવે;  
મારા જનની સંગત કરતાં, ભજા ગુણો સહુ ભાવે. ૩  
સોબતથી જે નાનપણમાં, ટેવ અનેક પડેછે;  
મોટપણે તે છોડી દેતાં, અડચણ અધિક નડેછે. ૪  
જૂઠાં, ઠગ ને ચોર જે બાળક, તેની સંગત છોડા;  
સાચાં, સુધક, સદા ઉદ્યોગી, સંગત તેમની જોડા. ૫  
રમતગમતમાં મારી સંગત, મારા ગુણ સહુ ભાવે;  
ભૂડાં બાળકની સંગતમાં, અનેક દુરગુણ આવે. ૬  
ભજા સંગમાં ભજાં ગણાયે, જશ દે લોક તમામ;  
મોટે બાળક સંગત મારી, શોધો સુધજે ઠામ. ૭.



પાઠ ૨૫ મે.

સો બ ત તે વી અ સ ર .

עוויז. צי. וואָלדוועג. טאָפּ. וואָלדוועגסמאל.  
 באַנעטן. עוויז. אַרבעט. טאָפּ. אַרבעט.  
 אַרבעט. אַרבעט. אַרבעט.

હો જ દ્રેગ્વાઓ. યે દ્રેગ્વાધતે વહિશ્તો હો અષવા  
યજ્ઞાધ અષવા ક્રયો. ૧

અર્થ .

જે જૂઠા તરફ અતિ લલો તે પોતે જૂઠો, જેની તરફ સાચાનો પ્યાર દોડે છે તે પોતે સાચો છે. (જે જૂઠા માણસ તરફ અતી લલાઇ બતાવે એટલે કે તેને મદદ કરે તે પોતે જૂઠો હોવો જોઈએ અને સાચો માણસ જેની ઉપર પ્યાર રાખે છે તે સાચો હોવો જોઈએ.)

“સોમ્પત તેવી અમર” એ કહેવતનો અર્થ એ કે જેવી ચાલના આપણા સાથીઓ તેવી ચાલ આપણે બેમાલમ રીતે પકડીએ છીએ. તેઓ ભુંડાં અને લુચ્ચાં તો તેઓની સંગતથી આપણે પણ ભુંડાં અને લુચ્ચાં થવાનાં. જો આપણા સાથી ભજા અને સદગુણી તો તેઓની અમરથી આપણે પણ ભજા અને સદગુણી થઈએ છીએ. યાદ રાખવું કે સોમ્પતથી જે ટેવ નહાનપણમાં પડે છે તે માટપણમાં છોડતાં ઘણું મુશ્કેલ પડે છે. તેથી નકારાં તથા પાપી છોકરાંની કદી દોસ્તી કરવી નહિ.—જનૂઠું બાલનાર,

મામાપ અને શિક્ષકને ઠગનાર, જૂઠું તોહોમત મુકનાર, નાગી  
યા મોઢી ચોરી કરનાર, અને મોંમાંથી ખરાબ સૂપ્ત કહા-  
દનાર પાપી છોકરાઓથી હંમેશાં દુર રહેવું, નહિ તો તેઓના  
જેવા દુર્ગુણો આપણે જલદીથી થઈવું અને પાછળથી  
આપણી જીંદગી દુઃખમાં જશે.

ભૂંડાંગી સંગતમાં ભૂંડી ટેવ પડે છે અને ભૂંડી ટેવ પડેલી  
કદી જતી નથી. જૂઠાઓનો સોખતી જૂઠો અને સાચાનો  
સોખતી સાચો ગણાય છે. જૂઠું બોલનાર તથા ભૂંડાં છોકરાં  
સાથે કરવાથી લોક આપણને પણ મુંડાં જાણે છે માટે તેઓની  
સંગત રાખવી નહિ અને તેઓ સાથે રમતમાં મેળાવું નહીં.

અદુરુણી સોખતીઓ આપણે પસંદ કરવા જોઈએ, જે  
છોકરાં સાચું બોલનારાં, ઉદ્યોગી, સર્વ સાથે માયાથી આલ-  
નાર, મોંમાંથી ભૂંડા સૂપ્ત નહિ કાઢનાર તથા સુધડ હોય તેવાં  
છોકરાંની સંગત કરવી અને રમત ગમતમાં તેઓ સાથે જોડાવું.  
બાંધાં છોકરાંઓની સોખત કરવાથી આપણે સુખી થઈએ  
છીએ માટે સાચાં અને બાંધાં છોકરાંની સોખત પસંદ કરજો.

-ॐॐॐ . ॐॐॐॐॐ . ॐॐ . ॐॐॐॐॐ

૦ ૐૐૐૐૐ . ૐૐ

દક્ષેભ્ય નરેન્ અપવનેન્ આપેસે ચેક્ષિતઃ ?

અર્થ .

સાચા અને બલા ખરદની હું કીર્તિ સાથે વખાણ  
કરું છું.

દો હુ રો .

સરસ સંગતીથી સહૂ, સુખ મળશે સંસાર ;

નરસ સંગતીથી નકી, ઉપજે દુઃખ અપાર.

( ૫૨ )

પાઠ ૨૬ મો.

સારી સોબત વિષે.

જાંજોડી—કુંભરી.

જારી જાણી, શીખ શાણી, મન આણી, જુઓરે,  
 સંગત સારી છે, સુખપાણી, જુઓ, સારી—૧૬.  
 સારી સંગતનાં ફળ છેજ સારાં,  
 વાત એજ છે કિતાબમાં વપાણી; જુઓરે, સંગત ૦ ૧  
 સંગતનો રંગ અંગમાં લાગે,  
 નથી કહેવત જગતમાં અજાણી; જુઓરે, સંગત ૦ ૨  
 લોભી, કોંઢી ને કપટીની સંગે,  
 થાય જગમાં જસની ધૂળધાણી; જુઓરે, સંગત ૦ ૩  
 પુરાંની મંગે પુરાં થવાએ,  
 કહે લોક પછાડી કર્મકહાણી; જુઓરે, સંગત ૦ ૪  
 માતપિતા સહુ પ્રીતી વિસારે,  
 ફરે કુળની આપસપર પાણી; જુઓરે, સંગત ૦ ૫  
 નરસી સંગતમાં લાખ મળે તે,  
 રાખ સરખા છે રાત એજ વાણી; જુઓરે, સંગત ૦ ૬  
 સોબત સારી, સહુ સુખકારી,  
 દુખહારી છે, પ્રીતથી પ્રમાણી; જુઓરે, સંગત ૦ ૭

પાઠ ૨૭ મો.

બંદગી કરવાની ફરજ—ભાગ ૧ લો.

સલત . સુખસાગર . સુખસાગર . સુખસાગર .  
 -સલત . સલત . સુખસાગર . સુખસાગર .

—મણિવરુ . મુગ્ધામણિવરુ . મુગ્ધામણિવરુ . મુગ્ધામણિ  
 ૦ મુગ્ધામણિવરુ . મુગ્ધામણિવરુ . મુગ્ધામણિવરુ . મુગ્ધામણિ

નેમપ્યામહી ઇષૂદ્યામહી ઇવા મજ્જા અહુર  
 વીરુપાદશ ઇવા હુમતાદશ વીરુપાદશ હુમતાદશ વીરુપાદશ  
 ઈશ્વરીદશ પદરિ જસામદદે.<sup>૧</sup>

અર્થ .

ઓ અહુરમજ્જા ! તુંને હમો નમીએ છીએ, તારા  
 હમો કરજદાર છીએ. તમામ ભલા વિચાર, ભલી વાણી  
 અને ભલી કરણીથી તારી આસપાસ હમો પોહોચીએ  
 (તુંને પીછાણીએ, જાણીએ.)

સર્વ જગતનો કર્તા એકલો એકજ ખુદા છે તે સર્વ  
 શક્તિવાન, મહાન્નાની અને હમેશનો છે. આપણુ સર્વ તો તેના  
 બંદા છીએ માટે સાહેબની શક્તિની વખાણમાં તથા તેના  
 આપણી ઉપરના મોટા આભાર થકી ભંદગી કરવાને જરૂર-  
 થતી ધર્મમાં કરમાવ્યું છે.

ભંદગી કરવામાં નીચલી ત્રણ વાત આવેછે:—૧. ખુ-  
 દાની શક્તિ ગાઇ તેનો ઉપકાર માનવો.—૨. પાપનો પરતા-  
 વો કરવો.—૩. ભક્તી અને સુખ ભરી ભંદગી ગુજારવા  
 તેની સહાયતા માંગવી.

૧. જે જે ચીજ આપણા ગુજરાન અને સુખને માટે  
 જરૂરની છે તે ઈશ્વરે પેદા કરેલી છે. વળી આપણી સં-  
 ભાજ બધી પોષણ કરનાર પણ તેજ છે તેથી હાથ જોડી આ-  
 પણું શીર નીચું નમાવી તે સાહેબનો ઉપકાર માનવો.

૨. આપણા પાપનો તે સહિય આગળ પસ્તાવો કરવો એટલે જે યુનાહ આપણાથી થયો હોય તે માટે ખરા અંતઃકરણથી દીલગીર થવું અને તે સહિય પાસે માફી આહાવી.

૩. તે સહિયની સહાયતા વિના આપણે સુખી થઈ શકતા નથી માટે ભલાઈ ભરી અને સુખસંપન્ન સાથની જીંદગી યુગ્ગરવાની મોરાર મોંગવી.

બંદગીની વખતે આપણા હાથ જોડીને ઉંચા કરવા અને આપણું શીર નીચે નમાવવું. ૨ મનમાં કાંઈ પણ ભરકતા વિચાર લાવવા નહિ પણ ઉપર જાણવેલી ત્રણ બાબત ધ્યાનમાં રાખીને ખુદા તરફ ચિત્ત લગાડવું.

બંદગીની શરૂઆતમાં ખુદાની શક્તિ અને ગુણોના વખાણ કરવા.—મધળી પેદાયશનો ધણી તે એકલો એકજ છે તેની બરાબરનો બીજો કોઈ નથી. જ્યાં જોઈએ ત્યાં તેનું હાપણુ અને શક્તિ માલમ પડે છે. પણ તેની સર્વ શક્તિ અને હાપણુ જાણવાને આપણામાં તાકાત નથી. દરેક ચીજમાં તેની મદદની જરૂર છે. આપણો મધળો આધાર તેજ સહિયપર છે, કાલ્યાદિ. એવા એવા વિચારોથી તે સહિયનો આભાર માનવો.

બંદગીમાં પાપનો પશ્ચાતાપ કરતી વખતે જે યુનાહ આપણે કર્યો હોય તે માટે દીલમાં કુખી થવું. જેખી કાંઈ ખુશ હોય તેપર ખરા અંતઃકરણથી ધિકાર બતાવવો અને ફરીથી ખુશ કામ કરવું નહિ એવો કરાવ કરવો.

દોહ રો.

પશુ પંખી સૌ પ્રાણીને, છે જેનો આધાર,  
કરીએ તેની બંદગી, તેથી પડિએ પાર.

( ૫૫ )

પાઠ ૨૮ મો.

બંદગી કરવાની ફરજ—ભાગ ૨ જો.

-દ્વમ . ૬૮૪૫૬૫ . ૭૭૬૭ . ૨૬૬૧ . ૬૫૫૭  
 . ૨૬૬૧ . ૫૭૭૬૫૭-૬૫૫૭ . ૫૭૭૬૫ . ૬૬૬૬૫૭  
 ૦ . ૫૭૭૬૫૭ . ૫૭૭૬૫૭

યત્ નેમો વોહુ અધવીમ્ અત્મઅષેમ્ નધરે હામ્  
 વરેતિશ્ દુન્ને વારેમ્ દારેક્ત. ૨

અર્થ .

સારાં દીલની, કોઈનું બુદ્ધિ નહિ ચાહવા કરેલી ભલી  
 નમાજ (બંદગી) માણસને માટે એક બચાવ અને જૂઠાઈની  
 સામે રક્ષણ કરનાર (દાલ) છે.

જે છોકરાં જૂઠી ચાલ ચલાવેછે તેઓની અરજ ખુદા  
 સાંભળતો નથી પણ સાચું બોલનારાં અને ભણું કામ કર-  
 નારાં છોકરાંઓની અરજ પર ખુદા ધ્યાન આપેછે. કાંઈ  
 પણ બુદ્ધિ ધર્યા પાર પાડવા માટે ઈશ્વરને અરજ કરવી  
 નહિ. તેવી વિનંતી કર્યાથી ખુદા સામે યુનાહ કીધેલો  
 ગણાયછે. તે સર્વ શક્તિવાન સાહેબ પાસ મુખ્ય બક્ષેમ  
 એ માંગવી કે આપણને નેક વિચારવાની, સાચું બોલવાની  
 અને નેક કામો કરવાની શક્તિ અને સમજ મેળવવામાં તે  
 સાહેબ મદદ કરે, તથા આપણને, આપણાં માબાપને, આપણાં

મગાં વહાલનિ, સ્નેહીને તથા તમામ નેક આદમીઓને સુખ સાથે લાંબી જીંદગી બક્ષે.

નેક વિચાર સાથે તે સહિયની બંદગી કીધી હોય તો તે બંદગીમાં કરેલી અરજ દાદાર અહુરમઝદ સાંભળે છે. પણ આપણાં મનમાં યુરા વિચાર હોય તો આપણી બંદગી અર્થ જાય છે.

કેટલાકો દુઃખમાં હોય છે તે વખતે મદદને માટે હથરને પોકારે છે તથા સહિયની બંદગી કરવામાં રાત દીન યુંથા-યજ્ઞા રહે છે. પણ સુખની વખતે તે સહિયની આપેલી બક્ષે સો માટે ઉપકાર માનવાને પણ ભુલે છે. એવા આદમી-ઓનું સુખ ઝાઝા દહાડા ટકતું નથી.

આપણે દુઃખી કે સુખી ગમે તે હાલતમાં હોઈએ પણ તે સહિયની બંદગી હમેશાં કરતાં રહેવું. કારણ કે દુઃખમાં તેમજ સુખમાં તેજ આપણી સાથે છે. બન્નાં મન સાથે હમેશાં આપણે તેને યાદ કરતાં રહેવું. હરદૈજ ઓછામાં ઓછી બે વખત તે સહિયની બંદગી કરવી, એક સવારે ઉઠતાં, અને ખીજી, રાત્રે સુતાં.—બંદગી કરવાથી મનને કેવી નિરાંત અને સુખ મળે છે !

દોહરો.

સુખ ને દુખમાં જે ખુદા, સદા રહે છે સાથ;  
સવાર સાંજે બંદગી, કરવી તેની બાત.

ઓ અહુરમઝદ ગઈ રાત મારી સલામત ગઈ તે  
માટે તારો ઉપકારી છું. તારી મરજી મુજબના આજ  
કામ કરું એવી ઇચ્છા અને શક્તિ મારામાં મુક. ઓ  
દયાળુ સાહેબ ! મારાં માબાપ, ભાઈબેન, અને સગાં વહા-  
લાનું તથા તમામ જીહાનનું ભલું કરો ! ઓ સર્વના  
ધણી ! મારી આટલું પ્રાર્થના તું કબૂલ રાખ !—આમીન !

טאמאד. טאמאד. וואוועט ער זיין. טאמאד.  
 טאמאד. טאמאד. וואוועט ער זיין. טאמאד.  
 טאמאד. טאמאד. וואוועט ער זיין. טאמאד.  
 טאמאד. טאמאד. וואוועט ער זיין. טאמאד.  
 טאמאד. טאמאד. וואוועט ער זיין. טאמאד.

યેનિઃ શ્વા દ્વિઘ્યેષ યેનિઃ મનહ્લુ યેનિઃ વચહ્લુ યેનિઃ  
 શ્કયઘ્યોઽન યેનિઃ જઘ્યેષ યેનિઃ ઘનઘ્યેષ ઘ્વા તે ક્રય  
 સ્ત્રુયે ની તે વઘ્યેષયેનિ. ૨





નર યો માંમ્ નોઘત્ અઘવિ વેરેન્યેહિ હાવોય બાનવો  
દધિનય દધિન બાનવો હાવયમ બાધ ઇધ હિસ્તહિ અન્યેહે  
દરે સયનો ખરેન્તીશ પેરેસ્મનઅેષુચ.૧

અર્થ .

ઓ માણસ ! (તું) કે જ મને (જમીનને) ડાબીથી  
જમણી બાજુએ અને જમણીથી ડાબી બાજુએ ઉથલ  
પાથલ નથી કરતો (ખેડતો નથી), માટે ખચીત અહિં  
ખીજને બારણે ખોરાક માગવાનો સવાલ કરતો તું  
ઉભો રહેશે.

સા ૨ .

ઓ માણસ ! તું જો મહેનત નહિ કરશે તો ખચીત આ  
દુનિઆમાં ખીજને બારણે ભીખ માગતો તું ઉભો રહેશે.

ઉદ્યોગથી માણસ તનદરોસ્ત અને સંતોષી રહેછે. આ-  
જસાધથી માણસ શરીરે રોગી થાયછે. આજસુનું મન હમેશાં  
ભમતું રહેછે તથા તેના વિચારો ગુચવાયલા હોયછે અને  
શું કરવું તે તેને સુજવું નથી.

આજસુ માણસ દુનિઆને એક બોળો છે. આજસાધ  
દુઃખ અને દરિદ્રતા આણેછે. તવંગરને તે ભીખારી કરેછે  
અને નિરોગીને રોગી કરેછે. આજસાધથી માતપણુ જલદી  
આવેછે. માટે છોકરાંઓએ આજસુ થઇ પોતાનું માત  
જલદી લાવવું નહિ. આજસુ છોકરાં સવારનાં મોડાં ઉઠેછે  
અને રાતનાં વહેલાં સુએછે. તેઓને પોતાનું ખીજનું  
વખતસર છોડવા ગમતું નથી પણ ક્વખતે બિછાનાપર જવા

ગમે છે. એવાં છોકરાંને જ્ઞાન તે ક્યાંથી મળે ? તેઓ શરીર રોગી અને દુખળાં થાય તેમાં નવાઈ શી ?

યાદ રાખજો કે ઉદ્યોગી હમેશાં ઉંચે દરજ્જે પુગતો અને માન પામતો રહેછે પણ આજસુને તે ઉદ્યોગી આગળ નમવું અને નિચું જોવું પડેછે. આજસુ માણસ પીડા અને વિપત્તિમાં આવી પડેછે અને તેના મંકટમાં દિનપર દિન વધારો થાયછે. તેને હમેશાં ખીજાનો ઓશિઆજો રહેવું પડેછે. જેઓ આપણાથી ઉમરે મોટા છે અને શિખ્યા વગર ખરાબ હાલતમાં આવી પડયાછે તેઓ ધણા પસ્તાયછે; તેઓના જેવી આપણી હાલત ન થાય માટે શિખ્યાપર મન લગાડવું અને ધણો વખત રમતગમત તથા આજસાધમાં કહાદવો નહિ.

આજસુની જીંદગી ટુંકી અને સદા દુઃખી હોયછે માટે સર્વ ભજાં છોકરાંઓએ પોતાનો વખત પોતાના પાઠો કરવામાં, માખાપ તથા શિક્ષકના કહ્યા પ્રમાણે આજવામાં, ખુદાની બંદગીમાં અને ખીજાં ભજાં કામોમાં રોકવો અને પોતાની જીંદગી સાંખી અને સુખી કરવી.

દોહરો.

દરિદ્રતામાં દાબજો, આજસ અવગુણ એક.

માટે મેહેનત આદરો, છાંડી તેને છેક.

પાઠ ૩૧ મો.

આજસાઈ છોડી ઉદ્યોગ કરો.

અજ્ઞાનમયમ્ . અજ્ઞાનમયમ્ . અજ્ઞાનમયમ્  
 અજ્ઞાનમયમ્ . અજ્ઞાનમયમ્ . અજ્ઞાનમયમ્  
 અજ્ઞાનમયમ્ . અજ્ઞાનમયમ્ . અજ્ઞાનમયમ્  
 ૦ અજ્ઞાનમયમ્ . અજ્ઞાનમયમ્

ઉસેહિસ્તત મધ્યાક સ્તઓત અષેમ્ યત્ વહિસ્તેમ્  
 નિસ્ત દમ્યેવ અમ્યેષ વો દરધતે બૂધ્યાંસ્ત દરેધો-ગવ. ૧

અર્થ .

અરે માણસો ! તમે ઉઠો સૌથી સરસ સમાધની  
 વખાણુ કરો, બુરાઈ અને બુરી ચીજોનો નાશ કરો,  
 (નહિ તો) લાંબા હાથવાળો (આખાં હાડકાનો અથવા  
 નુકસાન ફેલાવનારો) આજસાઈનો દેવ તમારી ઉપર  
 ગલબો કરશે.

ખુદાએ સર્વ માણસને મહેનત કરવા આ જગતમાં પેદા  
 કર્યાં છે. માણસનેજ નહિ પણ નાની કે મોટી સર્વ વસ્તુને  
 તે સહિએ કાંઈને કાંઈ કામ સોંપ્યું છે. આપણી પૃથ્વી,  
 ખીજા ગ્રહ, ચંદ્ર ઇત્યાદિ એક પણ વસ્તુ સ્થિર રહેતા નથી.  
 દરિઆમાંની માછલી, હવામાં ઉડતાં પક્ષીઓ અને જમીન-  
 પરનાં સર્વ જનાવર પોતપોતાનાં કામમાં કેવાં રોકાયેલાં રહે છે !  
 જુઓ છોકરાં, આપણને આપણાં માઆપ આપણો આરાક

આપેછે તોપણ આપણામાંનાં ધણાંએક પોતાનાં ભલાં કાળે શિખવા પાછળ જોઈએ તેટલી મહેનત લેતાં નથી એ કેવી શરમની વાત છે ! આખી જગત ઉદ્યોગમાં ગુંથાયલી રહે અને જો આપણે આજસુ રહિએ તો ખુદાનાં કેવાં પાપી થઈએ વારં ? ખરચીત જે મૂર્ખ હોય તે વખત ગુમાવે.

આપણને ખુદાએ જે જોર અને અક્કલ આપીછે તેનો ઉપયોગ કરવો, અને અરસપરસ મદદ કરી એકબીજાનું સુખ વધારવું. આપણી જીંદગી ટુંકી છે અને એ ટુંકી જીંદગીમાં જેટલું ભણું કામ થાય એટલું કરી લેવું કે જેથી આપણે સુખી થઈએ. આપણે જાણીએ છીએ કે ગએલો વખત પાછો આવતો નથી અને હવે પછીના વખતમાં શું થશે તેની આપણને ખબર નથી માટે જે કામ કરવાનું હોય તે ચાલતા વખતમાં કરી લેવું. “પછી કરીશું” કહીને કદી પણ રહેવા દેવું નહિ. જોઆ ‘પછી કરીશું’ કહીને પોતાનું કામ રહેવા દેછે તેઓથી છેવટે તે કામ થતું નથી.

ઉદ્યોગી રહેવાથી તનદરોસ્તી, ખુશ મીજાજ, સંતોષ, ધીરજ, દોલત, માન અને સુખ મળેછે. વાસ્તે આપણાં પોતાનાં ભલાંને કાળે આજસાધ તજવી અને ઉદ્યોગ કરવો.

**દોહરો.**

આજસ છોડી અંગથી, કરવો નિત ઉદ્યોગ,  
સર્વે સુખ તેથી મળે, રહે કશો નવ રોગ.

( ૬૩ )

પાઠ ૩૨ મો.

આજસ તજવા વિષે.

૫૬.

આજસ છોડી ઉદ્યમ કરવો, ફરજ એજ છે મોટી રે;  
આજસ છોડી—ટક.

દુશ્મન આજસ, ઉદ્યમ તો છે, દોસ્ત ખરે જગમાંછીરે;  
ઉદ્યમથી તેજી દુનિયાની, નયિ ઉદ્યમ સમ કાંઈરે.

આજસ૦ ૧

આજસની તો પાછળ પાછળ, દળદર દોડ્યું આવેરે;  
તેને દેખી દોલત ડરથી, ઝડપટ દૂર સિધાવેરે.

આજસ૦ ૨

વખતતણી કિંમત નહી ખૂલે, જેહ આજસ હોયરે;  
આવડે એક ભણો નહી ઉદ્યમ, ફોકટ જીંદગી ખોયરે.

આજસ૦ ૩

કામ સોંપતાં આજસુ જન તે, ખાનાં કંઈક ખતાવેરે;  
શેમાં લાભ રહ્યો છે ખુદ તે, મનમાં કંઈ ન લાવેરે.

આજસ૦ ૪

કામથી કાયર તે થાયે, સદા બિછાનું પ્યારે;  
ખોજ સરખા આ દુનિયામાં, કહો કરે શું સારેરે.

આજસ૦ ૫

આજસથી તો કંઈક તવંગર, ખની ગયા ભીખારીરે;  
ખન્યા નિરાગી રાગી જલદી, સૂતા મોતપથારીરે.

આજસ૦ ૬

મોટે ખાજક રહી ઉદ્યમી, કસળે ખદન તમારેરે;  
આજસથી તો આ દુનિયામાં, થયું ન કોનું સારેરે.

આજસ૦ ૭

સમીમાંજનાં સ્થવા તાકે, મોડાં ઉઠે સ્થવારરે;  
વેળાસર છોડવા પથારી, ગમે નહીં તત્ત્વનારરે.

આજસૌ ૮

એવાં મૂરખ બાળકને તે, મળે કયહાંથી જ્ઞાનરે;  
રોગી દુખળાં સરખાં દીસે, મળે ન જોને બાનરે.

આજસૌ ૯

ઝીડી પણ ઉદ્યોગ કરીને, જીવ્યો કરે ગુજરાનરે;  
આજસુ આપર ભીખ માગીને, પેટ ભરે નાદાનરે.

આજસૌ ૧૦

વપરાતી કૂંચી તે ઉજળી, રહે, નથી એ ખોટુંરે;  
શરીર સુખ એ ઉદ્યમનું ફળ, આ જગમાં અતિ ખોટુંરે.

આજસૌ ૧૧

ઉદ્યોગી ઉદ્યોગ કરીને, પદવી મોટી પામેરે;  
ભાયગને નહીં રહે ભરોસે, રજો માન સહુ ઠામેરે;

આજસૌ ૧૨

મેહિનતમાં મશગૂલ રહીને, સુખ પામે સંસારરે;  
હરામના પૈસાપર તેને, મળે ન પ્રીત લગારરે.

આજસૌ ૧૩

મોટે આજસ તનથી છોડી, શુભ ઉદ્યમ આદરવોરે;  
સરવે સુખ સાંપડશે તેથી, બોધ દીલમાં ધરવોરે.

આજસૌ ૧૪

પાઠ રૂર મો.

ખાણાં માટે ખુદા અને માબાપનો આભાર  
માનવાની ફરજ.

૫૫૭ ૬૬૭૬ ૬૬૭૭ ૫૫૭૭૭૭૭૭  
૫૫૭ ૫૫૭૭૭૭ ૫૫૭ ૫૫૭૭૭૭ ૫૫૭૭૭૭  
૫૫૭ ૫૫૭૭૭૭૭ ૫૫૭૭૭૭૭ ૫૫૭૭૭૭૭૭  
૦ ૫૫૭૭૭ ૫૫૭૭૭૭ ૫૫૭૭૭૭

મનુષ્યદે અહુરેમ્ મનુદામ્ યે ગાંઘ્યા અષેમ્યા દાત્  
અપસ્યા દાત્ ઉર્વરાઓસ્યા વહુહીશ્ રઓઆઓસ્યા  
દાત્ બૂમીમ્યા વીરપામ્યા વોહૂ. ૧

અર્થ .

હુમે અહુરમનદને આરાધયે છીએ કે જેણે ગોસ્પંદ,  
અનાજ, પાણી, લલાં ઉરવરો (વનસપતી) રોશનીઓ,  
પૃથ્વી તથા તમામ વસ્તુઓને પેદા કીધીછે.

જોદાએ આપણને પેદા કર્યાંછે અને તે આપણનો પાળ-  
નારછે. આપણા જન્મથી ઓરાક પુરે પાડવાની તે સંભાળ  
લેછે. આપણે જ્યારે બાળક હતાં અને દુધ શિવાય આપ-  
ણને જ્યારે કંઈ અપતું નહોતું ત્યારે આપણી માની છાતીમાં  
દુધ બને એવી તે સાહેબે યુક્તિ રચી. એ દુધ આપણી  
દયાવંત માતાએ આપણને પાતું અને મોટાં કર્યાં. જે



સૃષ્ટીના પાલણુ કર્તાએ આપણને દુધ પુરં પાડવાની સંભાળ લીધી, તે સાહેબનો આપણાપર કેવો ઉપકાર થયોછે ! વળી આપણી દયાવંત માતાએ પોતાનું દુધ આપી આપણને ઉછેર્યોછે માટે તેઓનો ઉપકાર પણ કાંઈ નજીવો નથી. એ ઉપકાર મરણુ સુધી આપણે ભુલવો નહિ.

દરરોજ સવાર, બપોર અને સાંજના જે ઝોરાક, પાણી આપણી આગળ મુકવામાં આવેછે તે સર્વ અહુરમજ્દની બક્ષેસ છે. એતરમાં ખેડુત થોડા અનાજના દાણા વાવેછે પણ એતરમાં વરસાદ નાંખી અને સુરજનો તડકો આપી તે દાણાને હજરોગણા વધારી જરથાવંધ અનાજ ઉગાડનાર દાદાર અહુરમજ્દ છે. વળી ખેડુત અનાજના જે દાણા વાવેછે તે પણ ખુદાનીજ પેદાયસ છે. ફળના એક ફળીઆ કે ગોટલામાંથી સેંકડો ફળોનું ઝાડ એ સાહેબની શક્તિથી ઉગેછે. અનાજ અને ફળ ખાઈ એના બનાવેલાં પ્રાણી જીવે અને એના શુકરાના કરે માટે અજાયબ તરેહની ગોઠવણથી એક ચીજમાંથી હજરો ચીજો ઉત્પન્ન કરવાને તે એકલો એજ સાહેબ શક્તિવાન છે. સેંકડો ખાવાની ચીજો માટે તરેહવાર જાતનાં ફળનાં ઝાડો એ સાહેબ ઉગાડેછે. તાજાં મીઠાં પાણીની આપણને દરરોજ જરૂર છે માટે નદી, સરોવર, કુવા, તળાવ ઇત્યાદિ એ સાહેબની ગોઠવણથી ભરાયછે. આપણે ખાઈ, પી, ભણે માર્ગે ચાલી સુખી રહીએ માટે એ સર્વ ચીજ તેણે કીધીછે. દાદાર અહુરમજ્દથી આપણને સમગ્ર સુખ મળેછે. એ સાહેબની બેહદ મહેરબાનીના બદલામાં એ સાહેબનો ઉપકાર માની બંદગી કરવા શિવાય આપણુ ખીજું કાંઈ કરી શકતા નથી.

જોદા સર્વ ચીજ બનાવેછે અને આપણાં માખાપ પોતાનાં તન અને મનની મહેનત કરી આપણે સાફ ઝોરાક મેળવી

પુરે પાડેછે માટે સર્વ બાળકોએ પોતાનું બાણું લેતી વખતે  
અને લીધા પછી બોદાનો અને માબાપનો આભાર માનવો.

દોહરો.

અન પાણી ઉપજવિયાં, ધન્ય ! બોદા તુજ કામ,  
જમતાં કેમ વિસારીએ, થઈને નિમકહરામ ?

પાઠ ૩૪ મો.

બાણું માટે ખુદાનો ઉપકાર.

— ૧ — ૨૬૭૫૭૭૭૭ ૨૬૬ ૭૭૭૭ ૨૬૬  
૦ ૨૭૭૭૭૭૭૭ ૨૬૬ ૭૭૭૭ ૨૬૬

નેમો વોહૂ નેમો વહિસ્તેમ જરથુસ્ત્ર ગએથાબ્ર્યો. ૧

અર્થ.

ઓ જરથોસ્ત ! નમાન લલી, હુનિઆના લોકો માટે  
નમાન અતિ લલી.

(બાણું બાધા આગમજ ખુદાનો ઉપકાર.)

ઓ દાદાર ! આ અનપાણીની બક્ષેશ તેં આપીછે કે  
જે બાધ પીને હું જીવું અને આ દુન્યામાં નેક કામો કરું.  
આ તારી બક્ષેશ માટે, ઓ પરવરદીગાર ! તારી આગળ મારું  
સર નમાવું છું અને તું સહિબના હજારોહજાર સુકરાના કરું છું.  
મારાં માબાપની કૃપાથી આ તૈયાર બાણું મને મળ્યું છે વાસતે  
તેઓની જીંદગી સુખ સાથે લાંબી થજો !—આમીન !

(આનું આધા પછી ખુદાનો પાડ માનવાની બંદગી.)

ઓ જગતના દયાળુ ધણી ! મારા યુજરાનને માટે એક  
રૌટલીનો કટકો અને થોડું પાણી બસ હવું. પણ રૌટલી  
સાથ ખીજી વધારે ચીજોની તેં બક્ષેશ કીધી માટે હું તારો  
ધણો ઉપકારી થયો છું. એક કટકો રૌટલી માટે મારે તારો  
આભાર માનવો જોઈએ, પણ જ્યારે આ રૌટલી સાથ ખીજી  
ચીજોની બક્ષેશ કરીછે ત્યારે ઉપકાર કરવા સાથ અત્યંત  
પ્યાર તેં બતાવ્યોછે. માટે ઓ દાદગર ! અગર કોઈ વખત  
કટકો રૌટલી કરતાં પણ જો મને એાછું મળશે તો તેપર  
સુકરાના કરીશ, કારણ કે મારો જીવ ઉગારવાને જેખી મને  
મજે તે તુંજ આપનાર છે ! તારી પેદા કીધેલી ચીજોને મારાં  
માખાપે મેળવી અને મારું ભોજન તૈયાર કીધું માટે તું  
સાહેબને નમીને હું કુવા માયું છું કે મારાં માખાપ સુખ સાથ  
લાંખી જીંદગી યુજરે ! આમીન ! આમીન !

અવસ્થાના કલામોથી રચેલો એક પાઠ.

પાઠ ૩૫ મો.

આહુરમજ્દની શિક્ત.

દૈવમ . ગમત . પ્રગમમદમમત . તેજમી . દૈવ  
૦ મહાકા . અમરકા ૦ ૦ દૈવમદમમદમ . દૈવમદ

તેમ રતમ્ યજમદદે યિમ્ આહુરેમ્ મજદામ્ દધવા  
ઓહુરેમ્ . . વીરપ વોહુ. ૧

( ૬૯ )

અર્થ .

તમામ ચિન્નેનો પેદા કરનાર અદુરમજદ જે પવિ-  
ત્રાઈનો સાહેબ તેને અમો આરાધયે છીએ.

દાદાર અદુરમજદે પોતાની શક્તિ અને ડહાપણથી  
આખી જગત ઉત્પન્ન કરીછે. તેની સંભાળ લેનાર તથા  
સર્વનો પાળનાર પણ તેજ સાહેબ છે.

અમલો અમલો અમલો . અમલો અમલો . અમલો  
અમલો અમલો અમલો . અમલો અમલો અમલો  
૦ અમલો અમલો અમલો . અમલો અમલો અમલો

અમોત્ અદુરો મજદાઓ સ્થિતમાઈ નરથુસ્ત્રાઈ  
અને મ્ પો અદુરો મજદાઓ અને મ્ પો દાત વહુવાંમ્. ૧

અર્થ .

અદુરમજદે સૌથી પવિત્ર નરથોસ્તને કહ્યું કે હું  
જે અદુરમજદ, હું જે વસ્તુઓનો પેદા કરનાર છું.

અમલો અમલો અમલો . અમલો અમલો અમલો

૦ અમલો અમલો

પાયુસ્ત્ર અમલો દાતાય આતાય અમલો. ૨

અર્થ .

રક્ષણ કરનાર હું છું, પેદા કરનાર તથા પાલણ કર-  
નાર હું છું.

સર્વ વસ્તુઓ—માણસ, પશુ, પંખી ઈતી ની પેદાશો  
અને નાશ થાયછે પણ દાદાર અહુરમઝદ હમેશનો છે અને  
હમેશાં રહેશે.

અહુરમઝદ .૨ ઈશ્વર .અહુરમઝદ .અહુરમઝદ  
૦ ઈશ્વર .અહુરમઝદ .૨ .અહુરમઝદ

અહુરમઝદ હમા બૂદ્ ઓ હમા હસ્ત ઓ હમા બેદ. ૨  
અર્થ .

અહુરમઝદ હમેશાં હતા, હમેશાં છે, અને હમેશાં  
રહેશે.

ખુદાના હાથનો કાંઈ પાર નથી, તે સર્વજ્ઞાની છે.

૦ અહુરમઝદ .અહુરમઝદ .અહુરમઝદ

અહિ મઝદાઓ નામ. ૨

અર્થ .

મહારાની નામ છે મારું.

ઈશ્વર આપણુ સર્વને જોઈ શકેછે પણ આપણે તેને જોઈ  
શકતા નથી કારણ કે તેને કાંઈ રૂપ અથવા આકાર નથી.

૦ અહુરમઝદ .અહુરમઝદ .અહુરમઝદ

હમદસ વીરુપ હિપસ. ૩

૧ હોમા નામસેતાશિને.

૨ અહુરમઝદ પૃષ્ઠ ૩૦ ૮.

૩ અહુરમઝદ પૃષ્ઠ ૩૦ ૮.

( ૭૧ )

અર્થ .

સતરમું નામ સર્વ (વસ્તુઓ) ને જોનાર.

-મુમી . દસદસ . મુમીમુમી . રૂપરૂપ  
 -મુમી . મુમીમુમી . રૂપરૂપરૂપરૂપ . રૂપરૂપ  
 ૦ મુમીમુમીમુમી

દ્યુષો અહુરહે મજ્દાઓ રચેવતો ખરેનહુતો મધ-  
 ન્યેઉશ મધન્યઓપેહે. ૧

અર્થ .

નુરમંદ અને રોશનીથી ભરેલા પેદા કરનાર અહુર-  
 મજ્દ જે મીનોઓમાં મીનો (અણુદીકમાં અણુદીક) છે.

ચાલો છોકરાં, કરો બંદગી એજ ધણીની, કે જે  
 આપણો પેદા કરનાર અને પાળનાર છે જે પવિત્રાઈમાં પુરો  
 અને સર્વ શક્તિવાન સાહેબ છે.

-મુમી . મુમીમુમીમુમીમુમી . મુમીમુમીમુમીમુમી  
 . રૂપરૂપરૂપરૂપ . દસદસ . મુમીમુમી . રૂપરૂપ  
 -મુમી . મુમીમુમીમુમીમુમી . રૂપરૂપરૂપરૂપરૂપ  
 . રૂપ ૦૦૦ મુમીમુમીમુમીમુમી . મુમીમુમીમુમી  
 : ૦ મુમીમુમીમુમી . રૂપ . મુમીમુમીમુમી . રૂપ . મુમીમુમી . રૂપ

( ૭૨ )

નિવચ્છેધયેમિ હન્કારયેમિ દ્યુષો અહુરહે મજદાઓ  
રચ્છેવતો ખરેનહુતો મજસ્તહેચ વહિસ્તહેચ સચ્છેસ્ત-  
હેચ . . . . યો નો દધ યો તતથ યો તુમ્યે. ૧

અર્થ .

અહુરમજદ જે પેદાનો કરનાર ચળકાટવાળો, તુર-  
મંદ, સર્વ શક્તિવાન, સર્વોત્તમ અને એજ જે આપ-  
ણને પેદા કરનાર, રૂપ આપનાર અને આપણું પોષણ  
કરનાર છે તેની હું આરાધના કરું છું અને (મદદે)  
બોલાવું છું.

દો હુ રો .

કરિયે તેની બંદગી, અપાર જેનાં કામ;  
અમર શક્તિઓ જેહુની, અમશાસ્પંદો નામ.

પાઠ ૩૬ મો .

અહુરમજદની સેતાઓશ.

ભૈરવી—ગજલ.

એક તૂંજ અહુરમજદ, દાદાર છે ખરો,  
પાળનાર, પોષનાર તું, દિલદાર છે ખરો. એક ૧  
તુજ શક્તિઓ અનંત, ના ગણાય કોઈથી,  
જેખી રચના અનેક, રચનાર છે ખરો. એક ૨  
નજરે પડે ન કાંઈ તૂં, ખજકનો ધણી,  
મહિમા ખુદા ખરેજ તુજ, અપાર છે ખરો. એક ૩

અજબ કળા અનેક, ઠામઠામ તાહરી,  
 જીવજંતુ સરવનો તું, આધાર છે ખરો. એક ૪  
 કહે છે દિલ અમારું કૃતિ, જોઈ તાહરી,  
 ખુખી અખૂટનો ભણો, ભંડાર છે ખરો. એક ૫  
 રૂપ, રંગ ને આકાર, અજબ પ્રાણીઓ તણા,  
 સ્વરભેદ ને મુખ ભેદનો, કરનાર છે ખરો. એક ૬  
 આજખાય એકએકથી, એ એક ન્યારો છે,  
 ખાનપાન, માનદાનનો, દેનાર છે ખરો. એક ૭  
 જન્મ જગતમાંહિ આપિ, લે સંભાળ અમારી,  
 મારગ દયાનો તૂજ, ઉપકાર છે ખરો. એક ૮  
 ખુખી ગાઢએ શી તારિ તે, નાદાન અમે તો,  
 કુખે કૂચતાનો હાથ, ધરનાર છે ખરો. એક ૯  
 થાય જો પિછાન મનથકી, તને ન મૂકિયે,  
 ગણી એક તું સદાય, તારનાર છે ખરો. એક ૧૦  
 છીયે બાળક દે, ધર્મનીતિબોધ અમેને,  
 એજ જગતમાંહિ, મારમાંહિ માર છે ખરો. એક ૧૧

.૯૨૭૫૩૫૭ .૫૭૫૫૫૫૫૫૫૫૫ .૫૭૫ .૫૭૫  
 .૫૭૫૫૫૫ .૫૭૫૫ .૯૨૭૫૫૫૫૫૫૫ .૯૨૭૫૫૫૫  
 .૫૭૫૫૫૫૫ .૫૭૫૫ .૫૭૫૫૫૫૫૫ .૫૭૫૫૫૫૫  
 ૦ ૫૭૫૫૫૫૫૫-૯૭



( ૭૪ )

નોઘત્ ઉ અપસ્તવાને વડ્ઉહીમ્ દમ્નેનામ્ માનદ-  
પસ્નીમ્ નોઘત્ અસ્તય નોઘત્ ઉક્તાનેમ્ નોઘત્  
અમ્નોધસ્ત્ર વી-ઉર્વિશ્યાત્.<sup>૧</sup>

અર્થ .

તે ભલી મનદપસ્ની દીનને કદી છોડું નહિ, હાડકાં  
જુટાં પડે, જાન જાએ, બુદ્ધિ ગુમ થાએ તોપણ તજું નહિ.

---

૧ વંદીદાદ ૫૨૦ ૧૯ ૫૦ ૭.

---

સમાપ્ત .

---

## કઠણ શબ્દનો કોષ.

અખુટ	.....	ખુટ નહિ તેવું.
અથાગ	.....	પારવનાનું.
અદકું	.....	વધારે.
અધિક	.....	વધારે.
અંતરે	.....	મનમાં.
અનન્ત	.....	છેડા વગરનું.
અનુસરતો..	..	મળતો આવતો.
અનુસરી..	.....	વળગી રહીને.
અનેક	.....	એકથી વધારે, ઘણાં.
અપાર	.....	પાર વિતાનું, છેડા વગરનું.
અમર	.....	મરે નહિ તે, હમેશનું.
અમાપ	.....	ઘણુંજ, બેહદ.
અમુલ્ય	.....	કિમતી, સરસ.
અમૃત	..	મીઠો પદાર્થ.
અર્થ	.....	હેતુ, મતલબ, સમજણ.
અવગુણ	.....	નકારો ગુણ.
અશોધિ..	.....	સરખાઈ, પવિત્રાઈ.
આણી	.....	લાવી.
આદરવો	.....	ઉમંગથી કરવો.
આદરો	.....	માથે લો, કરો.
આપ	.....	તમે.
આખ	.....	પાણી.
આરાધવું	.....	સ્તુતિ કરવી, નમીને માન સાથે યાદ કરવું.
આરો	.....	છેડો, હદ, પાર.
આશકાર	..	જાહેર, ઉંઘાડું.

ઉચ્ચાર . . . . .	બોલવું.
ઉછેરવું . . . . .	પાકણુ પોપણુંથી મોટું કરવું.
ઉપમા . . . . .	મીસજ, બે પદાર્થનું કોઈવાતે મળતું આવવું તે.
ઉમંગ . . . . .	પ્રુશી, હેંસ, ઉલટ.
ઉત્તર . . . . .	ઝાડપાન.
ઉસ્તાદ . . . . .	મેહેતાજી, શિખવનાર, ગુરુ.
ઐકરાર . . . . .	ખાતરીથી કહેવું, કલ્પન કરવું.
એની . . . . .	ધણું ખાવાથી બનેલો સુસ્ત.
એાશીઆલો . . . . .	ઉપકારથી દબાયેલો, જેનાપર પાડ ચહડેલો હોય તે.
કપૂત . . . . .	ખરાબ ચાલનો છોકરો.
કરણી . . . . .	કર્મ, કામ.
કરણા . . . . .	દયા, કૃપા.
કૃપા . . . . .	મેહેરબાની.
કૃતિ . . . . .	કામ.
કર્મકહાણી . . . . .	બદ કામોની વાત.
કલામ . . . . .	ધર્મનું વચન, ફરમાન.
કવખત . . . . .	કવેજા, ખોટો વખત.
કસજો . . . . .	ઉદ્યમ અથવા કસરતથી ખીલવજો.
કસર . . . . .	બૂલ, ખૂટ, ઘટ.
કળા . . . . .	શુકિત, હિકમત, ચતુરાઈ.
કાજ . . . . .	કામે.
કુદરત . . . . .	જગત, ઈશ્વરે બનાવેલાં કામ.
કુમતિ . . . . .	નકારી સમજ, નકારી મનની વલણ.
કુલ . . . . .	તમામ, બધું.
કુળ . . . . .	ખાનદાન, વંશ.
કોધી . . . . .	ગુસ્સાવાળું, ચિડિયું.

ખલક .. .. .	જગત, આલમ, જહાંન.
ખ્યાલ .. .. .	વિચાર.
ખાનપાન.....	ખોરાક તથા પાણી.
ખુદને.....	પોતાને.
ખુખ.....	સારાં મઝાનાં.
ખેલ.....	તમાસો.
ગંજ.....	જથો, ખજાનો.
ગતિ.....	શક્તિ.
ગંભિર .. .. .	ભય અને આશ્ચર્ય ઉપજાવે તેવું ઉંચું અથવા મોટું.
ગર્વ.....	અહંકાર, મગરૂબી, અભિમાન.
ગલખો કરવો.....	હૂમલો કરવો.
ગિરિ.....	પહાડ, ડુંગર.
ગેબી.....	છુપું, છાનું, ન દેખાય તેવું.
અમકાર .. .. .	પ્રકાશ.
મારો.....	ઉપાય.
ચિત્ત.....	મન, ધ્યાન.
ચુગલી .. .. .	ચાડી, નિન્દા, બદગોષ.
છટેલ.....	ફોટેલ, છોકેલો.
છાજશે.. .. .	શોભશે, બિરાજશે.
છાંડી.....	તણ, છોડી.
છેલાઈ .. .. .	ધથીકી, ફાંકડાપણું.
જગનાથ.. .. .	ખુદા, હમ્મિર.
જનમારો.....	જીંદગી, ભવ.
જસ .. .. .	વખાણુ, આખર.
જળ.....	પાણી.
જબત .. .. .	મુવા પછીની હાલત, બેહસ્ત.

જાએજર	.....	સણડાસ, પાપખાનું, વાડા.
જીવતર	.....	કુનિઆમાં જીવવું તે જીંદગી.
જીહાંત	.....	કુનિયા, જગત, પેદાયેશ.
ઝટપટ	.....	જલદી.
ઠરેછે	.....	સંતોષ પામેછે.
ઠામ	.....	ઠેકાણું, જગા.
કુલે	.....	ગરક થાય, કુખી જાય.
તજવું	.....	છોડી દેવું.
તરકટીઆ	.....	દગો કરનાર, કાવતરું કરનાર.
તલબાર	.....	જરાપણ.
તાકાત	.....	શક્તિ, જોર.
તાત	.....	બાપ, પિતા.
તારનાર	.....	છૂટકારો કરનાર, રક્ષણ કરનાર.
તેજી	.....	આખાદી, ચઢતી હાલત.
કુઃખહારી	.....	કુખ મટાડનાર.
દળદર	.....	કંગાલીઆત.
દરિદ્રતા	.....	કંગાલીઆત.
દાતાર	.....	આપનાર, ખૂદા.
દિન દિન	.....	દહાડે દહાડે.
દિલદાર	.....	સાચો દોસ્ત, દિલનો ધણી.
કુર્ગંધિ	.....	ખરાબ વાસ.
કુર્ગુણ	.....	ખરાબ ગુણ.
કુર્દેશા	.....	ખરાબ હાલત.
દે	.....	આપ.
દેનાર	.....	આપનાર.
દેવા	.....	બુરાઈ, બુરી સીજો, બુરા માણસો.
ધન્ય	.....	શાખાશ, રંગ.

ધુળધાણી.....	નકામી, ખરબાદ.
નંગ .....	કીમતી વસ્તુ, હીરો.
નચિંતાઈ .. ..	નીરાંત, ચિંતા વિનાનું તે.
નજીસાત.....	મેલ, ગંદી ચીજ.
નમાજ .....	બંદગી.
નવ .....	નહિ.
નસીઅત .....	શીખામણ.
ન્યારો .. .. .	અજાણ્ય જોવો, અજાણ્ય જાતનો, જુદોજ.
નાદાન .. .. .	દાનાવ નહિ તે, અજ્ઞાન, અણસમજી.
નહાન .....	નહાવાની ક્રિયા.
નિત .....	દરરોજ.
નિર્મળ .....	સ્વચ્છ, ચોખ્ખું.
નિરોગી .....	રોગ વગરનું, તનદરોસ્ત.
નીરાંત .....	મુખ્ય, ચેહેન.
નૂર .....	તેજ, પ્રકાશ.
પછાડી .....	પાછળ.
પડછાયો .....	ઑજો.
પથારી .....	ખીછાનું.
પરખ્યા .....	ઑલખ્યા, સમજ્યા.
પરમ .. .. .	મુખ્ય, ઉત્તમ, સૌથી શ્રેષ્ઠ.
પરમાણુ .....	નફી, ખરૂં.
પરલોક .....	મુવા પછીની હાલત.
પ્રતાપી .. .. .	ઉંચી પદવીવાળું, કીર્તિવાળું, તેજવાળું.
પ્રમાણી .....	નફી કરીને.
પાણી ફરવું.....	ધૂળ મળવું, ખરબાદ જવું.
પામર.....	હલકું, કંગાલ, ગરીબ માણસ.
પાતાળ .....	પૃથ્વી નીચે જે પ્રદેશ તે.

પુરાતન	અસલના વખતનો, જૂનો.
પોખીને	પોષણ કરીને.
પ્રાચીન	અસલનું, જૂના વખતનું.
ફરજંદ	છોકરું.
બંદો	સેવક, નોકર.
બળ	જોર, જોશ.
બાના	જૂઠાં કારણ.
બાળાપણ	બચપણ.
બૂજ	કદર, સમજ.
બેશ	સારું, ખાસ, મજેનું.
બોધ	માન, ઉપદેશ, શિખામણ.
ભણુડાર	ખજાનો, પુઠકળતા.
ભાન	હોંશ, સમજ.
ભાર	માન, બોજ.
ભાવે	પસંદ પડે, ગમે.
ભાત	ભાઈ.
મજહબ	ધર્મ.
મતિ	બુદ્ધિ, સમજ.
મનાયો	સમજાયો.
મર્મ	છૂપો ભેદ, અર્થ.
મલિનાઈ	ગન્દાપણું, નજીસાઈ.
મથચલ	કામમાં રોકાયણું.
મહિમા	કીર્તિ, તેજ.
મા	નહિ.
મુખ ભેદ	ચહેરાનો તફાવત, મોહોડાનો ફરક.
મુખે	મોહોડે.
મુરખખી	કદરદાન, વડીલ, આશ્રય આપનારો મોટો પુરુષ.

શુરાદ.....	ધરણ, હેંસ, ઉમેદ.
મેહર.....	મેહરબાની, માયા.
રાહનોમાઈ.....	રસ્તો દેખાડવાનું કામ.
રંગ.....	ધન્ય, સાબાશ, ખુશી.
રજે.....	મેળવે કમાય.
લખ.....	મોહોડાંમાંથી ગળતું પાણી.
લગાર.....	જરાપણ.
લાખ.....	સો હજાર.
વડાઈ.....	મોટાઈ, આખર, કીર્તિ.
વર્તવું.....	ચાલવું, રહેવું.
વણે.....	દશા, હાલત.
વાણી.....	જે કાંઈ બોલવું તે.
વિદ્યાદાતા.....	વિદ્યા આપનાર, કેળવણી આપનાર, ગુરુ.
વિપત્તિ.....	આફત, પીડા.
વેશ.....	પોશાક, સીનગાર.
શરીક.....	ભાગીઓ, સાથી.
શાણી.....	દાહી.
શુકરાના.....	સંતોષ પામીને પાડ માનવો.
સગાઈ.....	સમ્બન્ધ.
સજીએ.....	ધરીએ, પેહરીએ.
સજનારા.....	પોશાક પેહેરનાર.
સત.....	સાચું.
સદ્ગુણી.....	સારા ગુણવાળું.
સદાય.....	હમેશ.
સ્નેહી.....	મિત્ર, દોસ્ત.
સફળ.....	ફળવાળું, સિધ.
સખલ.....	બળવાન, જોરાવર.



સંભારવું.....	યાદ કરવું.
સમ .....	સરખું, સોગત.
સર .....	માથું.
સરસાઇ .....	એકએકથી સરસ થવું તે.
સ્વરભેદ .....	અવાજમાં ફેર, સાદમાં તફાવત.
સવાળ કરતો.. ..	ભીખ માંગતો.
સંસાર .....	મૃત્તી, દુનીઆ.
સહાય થવું .....	મદદ કરવી.
સાગર .....	સમુદ્ર, દરિયો.
સાર .....	ફાયદાની વાત, લાભ.
સાર=માંહીસાર..	સારામાં સારી.
સાંપડશે .....	જડશે, પ્રાપ્ત થશે, મળશે.
સીધાવે .....	જાએ, દુર થાય.
સુખ પાણી.....	સુખનો ભંડાર.
સુઝાડયો .....	દેખાડયો.
સુવિચાર.....	સારો વિચાર.
સેતાયશ .....	સ્તુતિ, ગુણ ગાવા તે.
સોહાય .....	શોભાય.
હદ કરવી.....	પાર વતાનું કરવું, ધણુંજ કરવું.
હસ્તકેશ્વર .. ..	દુન્યા, સાત મુલક.
હાકેમ.....	ધણી, રાજા.
હાજત .....	વાડામાં જવું.
હિત .....	બહું, સારું.
હીણવું .....	ધીકારવું, નિન્દા કરવી.
જ્ઞાનદાન .....	જ્ઞાનની બક્ષેસ.



